

Szkody łowieckie

Paweł Frąckiewicz

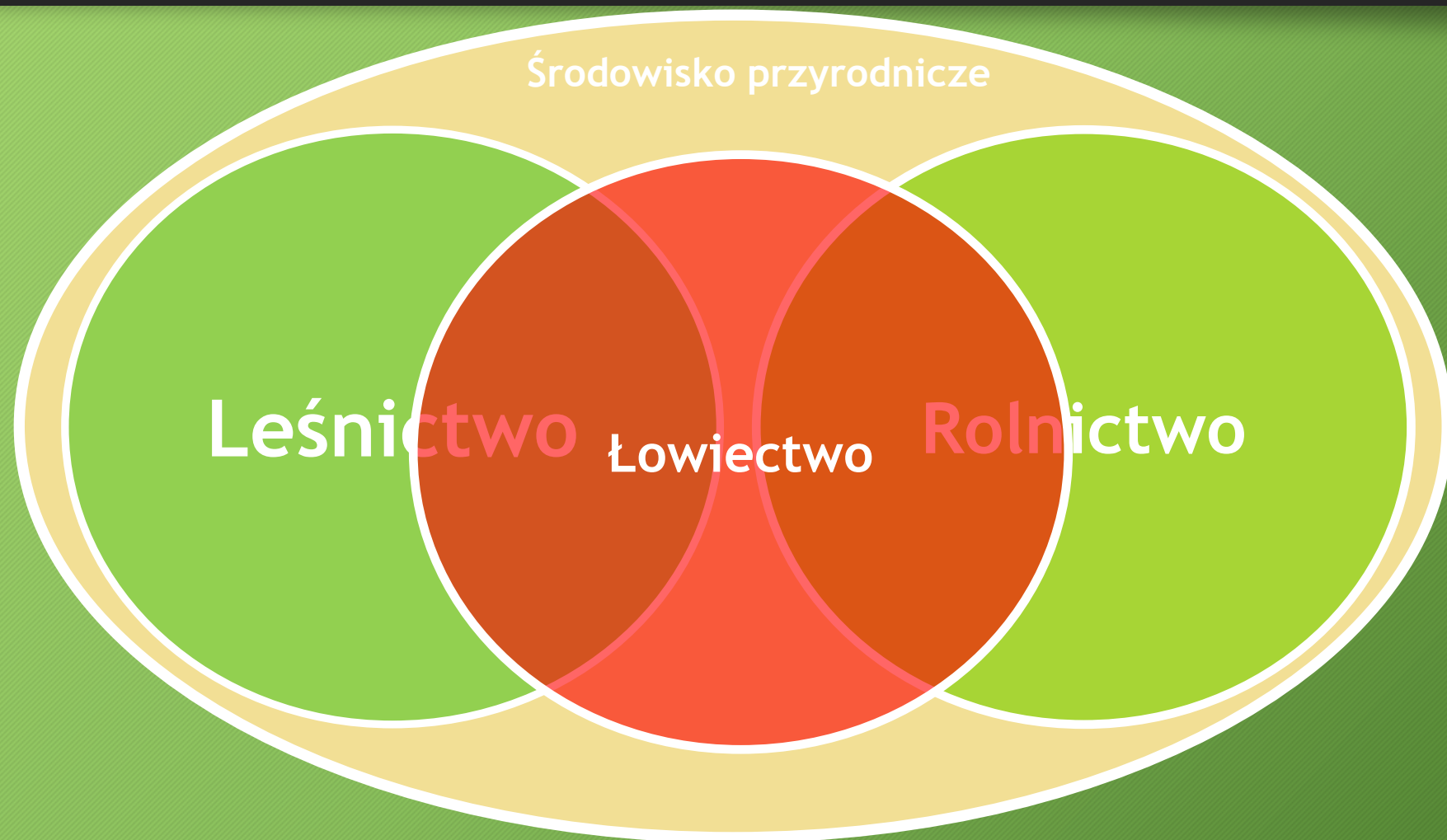
Zastępca Dyrektora

*Biuro Likwidacji Szkód
Majątkowych*

Plan prezentacji

- 1) Wstęp
- 2) Charakterystyka najważniejszych gatunków dzikich zwierząt oraz szkód które wyrządzają w uprawach i płodach rolnych
- 3) Aspekty prawne, zgłoszenie szkody, Sąd Arbitrażowy
- 4) Metodyka szacowania szkód łowieckich
- 5) Dyskusja

Środowisko przyrodnicze a szkody łowieckie

Gatunki konfliktowe

Zwierzęta łowne

TABL. 3 (124). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a

Stan w dniu 10 marca

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2015	2020	2021	SPECIFICATION
W SZT. IN HEADS					
Łosie	8387	18573	30557	31589	Moose
Daniele	23319	28324	29346	34936	Fallow deer
Muflony	2811	2904	3450	2945	Mouflons
W TYS. SZT. IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	180,2	214,4	276,0	281,9	Deer
Sarny	822,0	870,6	885,5	916,9	Roe deer
Dziki	249,9	264,8	75,2	67,9	Wild boars
Lisy	198,3	202,4	192,7	198,8	Foxes
Zająca	558,7	709,6	814,5	870,6	Hares
Bażanty	462,9	521,4	525,8	546,2	Pheasants
Kuropatwy	388,4	283,8	262,3	274,8	Partridges

Zwierzęta objęte Prawem łowieckim

- Jeleń
- Daniel
- Łoś
- Sarna
- Dzik

Szkody wyrządzone przez inne zwierzęta dzikie nie podlegają Prawu Łowieckiemu, natomiast moga podlegać innym aktom prawnym.

Szkody łowieckie - problemy

1. Aspekt ekonomiczny - relacja na linii rolnik - myśliwy
2. Zwierzyna jako własność Skarbu Państwa
3. Udział Nadleśnictw w sporach
4. Udział PZŁ w rozwiązywaniu sporów

TABL. 9 (130). ODSZKODOWANIA ŁOWIECKIE^a (ceny bieżące)
HUNTING COMPENSATIONS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2019/20	2020/21	SPECIFICATION
	w tys. zł in PLN thousands				
O G Ó Ł E M	57833,8	73510,8	104209,0	105445,8	T O T A L
w tym:					of which:
Polski Związek Łowiecki	46850,0	63147,0	92603,2	93769,6	Polish Hunting Association
PGL Lasy Państwowe	9939,6	9792,6	11605,8	11676,2	State Forests National Forest
Agencja Nieruchomości Rolnych	586,6	—	.	.	Holding Agricultural Property Agency

a Wyплаcone ze środków zarządców lub dzierżawców obwodów łowieckich osobom fizycznym lub prawnym, posiadaczom upraw i płodów rolnych uszkodzonych przez: dziki, losie, jelenie, danię i samy oraz za szkody powstałe przy wykonywaniu polowania; dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Paid from the sources of managers or leaseholders of hunting districts to natural or legal persons — holders of agricultural crops and damaged by: wild boars, moose, deer, fallow deer and roe deer, and for damages resulting from the exercise of hunting; data concern the hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Ślady obecności zwierząt

Nie zawsze możemy naocznie obserwować zwierzęta, które wyrządzają szkody w naszym otoczeniu. Wiele gatunków robi to pod osłoną nocy lub jest bardzo płochliwa i szybko oddala się, gdy tylko wyczuje zbliżającego się człowieka. Z tego powodu ważna jest umiejętność rozpoznawania śladów zostawianych przez zwierzęta, a to pozwoli zidentyfikować sprawcę szkód, nawet pod jego nieobecność. Pozwala to na zastosowanie odpowiednich działań zaradczych, skierowanych przeciwko konkretnemu gatunkowi zwierzęcia, który sprawia problemy.

Ślady obecności zwierząt

Ślady zwierząt można podzielić na kilka typów:

1.tropy

2.ślady żerowania

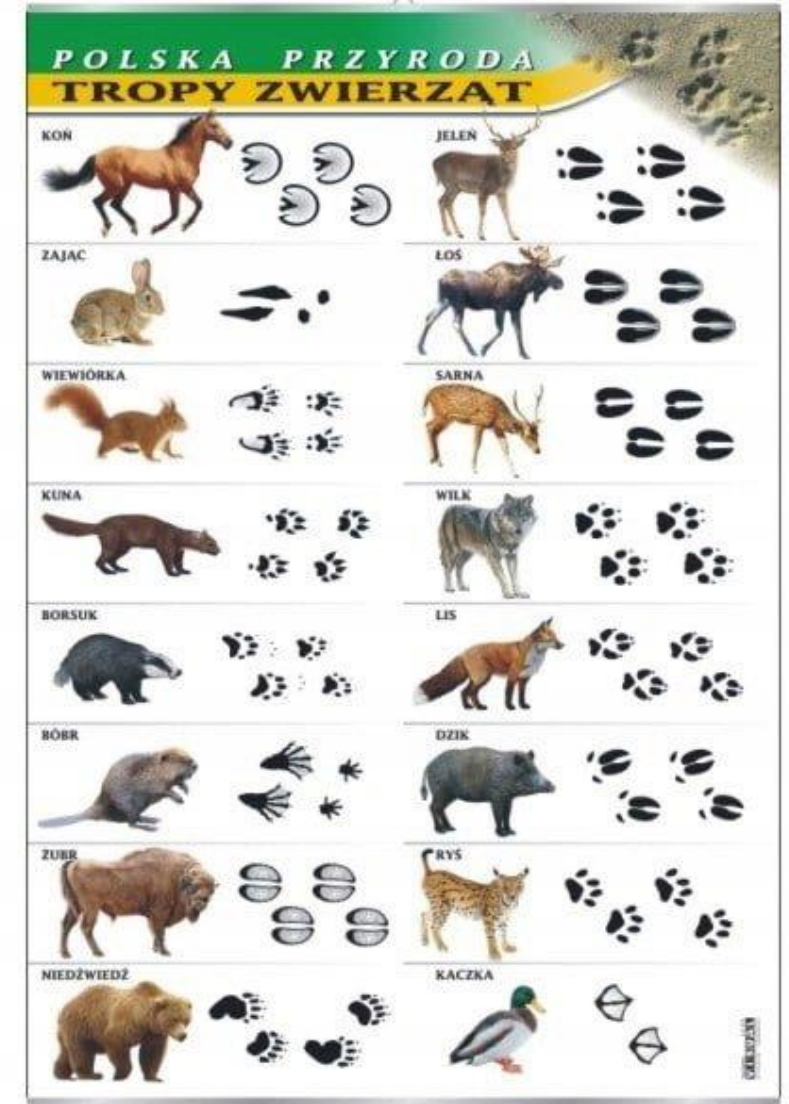
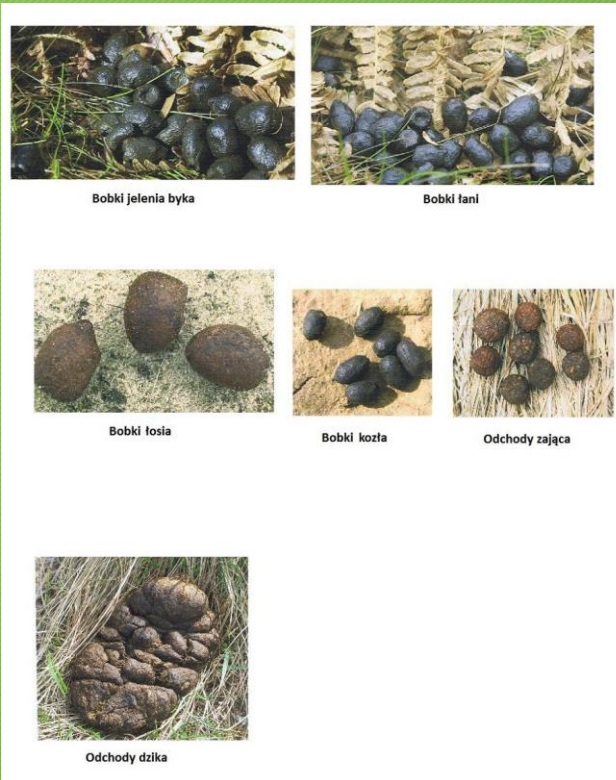
3.odchody zwierząt

4.specyficzne gniazda

5. pióra czy kępki sierści

Źródło: internet

Środowiska bytowania - różne problemy

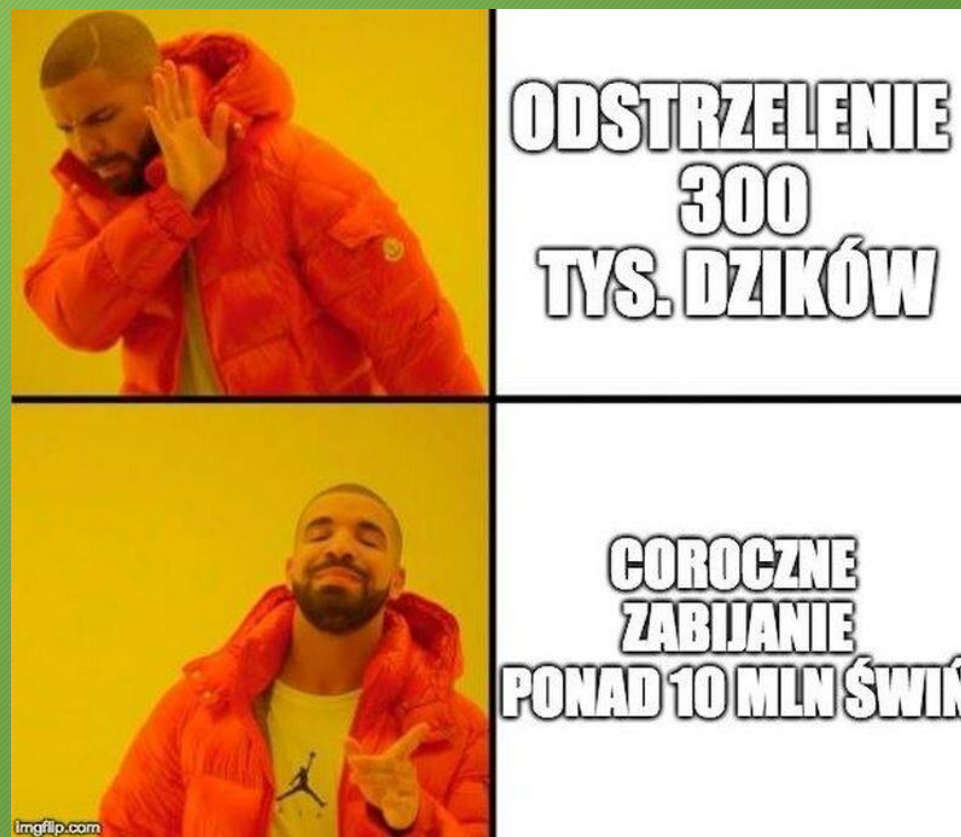

Środowiska bytowania - różne aspekty

- Aspekt finansowy
- Aspekt zdrowotny - m.in. ASF, ptasia grypa, wścieklizna

Środowiska bytowania - różne aspekty

- Aspekt społeczny - postrzeganie zwierząt przez ludzi - problem ludzi pochodzących „z miasta”.

Dzik (*Sus scrofa*)

WYSTĘPOWANIE I SIEDLISKO

Dzik zamieszkuje całą Europę, z wyjątkiem Półwyspu Skandynawskiego, Finlandii i północnej części Rosji. W Polsce dzik jest/był pospolity w całym kraju.

Najchętniej trzymaj się lasów w pobliżu bagien i wody, lubią bowiem kąpać się w błocie i to bez względu na porę roku.

Rozród: ruja (huczka) przypada na jesień i zimę, ciąża trwa do 120 dni, młode przychodzą na świat w marcu, kwietniu i maju

ŻYWIENIE

Dzik jest gatunkiem wszystkożernym. W jego diecie pokarm roślinny stanowi ok. 90% udziału, a pokarm pochodzenia zwierzęcego ok. 10%.

Żołędzie i bukiew

Ziarna zbóż

Rośliny motylkowe

Ziemniaki

Buraki cukrowe

Młode pędy

Oziminy

Grzyby

Owady i ich larwy

Dżdżownice, pędraki

Mięczaki

Ptaki i ich jaja

Drobne gryzonie

Małe kręgowce

Padlina

TROPY ZWIERZINY ŁOWNEJ - DZIK

TROP DZIKA W STĘPIE

TROPY DZIKA NA ŚNIEGU

TROP DZIKA NA GLEBIE

ODCHODY DZIKA

Odchody dzika są kilkuczłonowe. Można odróżnić odchody dzika od odchodów innych zwierząt przede wszystkim grubością.

Odchody dzika różnią się znacznie od odchodów zwierząt kopytnych, tworzą dość duże bryły, z których jedna jest zwykle największa.

Składają się one z mocno przylegających do siebie elementów.

Mają ok. 7 cm grubości i 10 cm długości.

Z czasem kolor ich staje się szary, a grudy wysychają i rozpadają się na mniejsze elementy.

Na wiosnę lub na początku lata mogą mieć papkowatą konsystencję.

Szkody

agrofoto.pl

Jeleń europejski (*Cervus elaphus*)

W Polsce występuje we wszystkich większych kompleksach leśnych. Preferencje środowiskowe jeleni są zależne od pory roku. Głównym środowiskiem są nizinne i górskie lasy liściaste i mieszane.

Jego liczne podgatunki zamieszkują Europę (część Półwyspu Skandynawskiego, Europa Środkowa i południowa), Azję (od Morza Czarnego do Morza Ochockiego i Morza Japońskiego), północną Afrykę. W Afryce żyją tylko na północy, dochodząc na południe do Sahary. Introdukowany w Ameryce Południowej, Australii i Nowej Zelandii.

2.4 JELEŃ (parzystokopytne z rodziny jeleniowatych)

Budowa ciała:

- jednolite ubarwienie u dorosłych osobników, latem umaszczenie koloru brązowopłowe do rudego, zimą przybiera szarawe barwy,
- długość ciała od 175 cm do 265 cm,
- wysokość w kłębie od 75 cm do 140 cm,
- waga od 68 kg do 210 kg,
- jelenie charakteryzują się dużym porożem, które zrzucane jest na przełomie lutego i marca.

Występowanie: zasiedla głównie lasy iglaste, liściaste i mieszane, powierzchnie trawiaste, łąki, pastwiska.

Pożywienie: zioła, krzewinki, pędy, kora, owoce i liście drzew i krzewów.

Rozród: gody (rykowisko) trwają w drugiej połowie września, ciąża trwa do 238 dni, łanie rodzą najczęściej jedno cielę w roku.

Fot. Piotr Szumigaj

Jeleń europejski (*Cervus elaphus*)

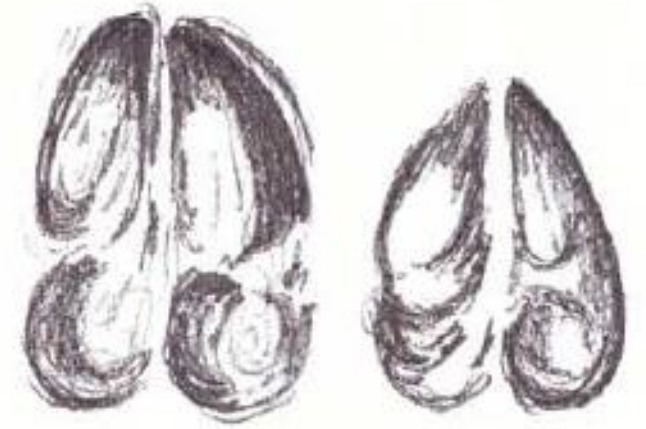
TROPY JELENIA

JELEŃ W STĘPIE I W GALOPIE

TROPY JELENIA NA ŚNIEGU

TROPY POZOSTAWIANE PRZEZ
JELENIA – BYKA I SAMICĘ

TROP JELENIA NA PODŁOŻU

ODCHODY JELENIA

Odchody jeleni są podobne do odchodów sarny. Ich kształt również jest „bobkowaty” natomiast ich wielkość jest większa niż u saren.

Sarna europejska (*Capreolus capreolus*)

Jedno z ważniejszych zwierząt łownych Europy. Obecny zasięg występowania gatunku obejmuje Europę, Azję Mniejszą i region Morza Kaspijskiego. W Azji występuje blisko z nią spokrewniona sarna syberyjska, do niedawna traktowana jako podgatunek sarny europejskiej. Zasięgi występowania obydwu gatunków graniczą ze sobą w górach Kaukazu.

W Polsce sarna europejska jest gatunkiem pospolitym w całym kraju. Wyróżnia się dwa biotypy - sarnę polną i leśną.

Podstawy anatomii zwierzyny łownej - SARNA

SARNA (parzystokopytne z rodziny jeleniowatych)

Budowa ciała:

- smukła budowa, wysokość w kłębie około 75 cm,
- długość 95cm -140cm,
- waga do około 25 kg,
- cienka szyja, wysokie cienkie nogi,
- podłużnie owalne uszy,
- sierść koloru rudego lub szarobrunatnego,
- u koźlęcia płci męskiej w wieku 2- miesiące pojawiają się możdżenie, pojawiają się na nich malutkie szpice, które zostają zrzucane na zimę, w wieku 10 miesięcy pojawiają się parostki rozpoczynające roczne cykle zmiany poroża.

Fot Damian Bednarz

Występowanie: duże tereny lasów liściastych i iglastych, łąki, pola, tereny bezleśne.

Pożywienie: rośliny zielone, pędy drzew i krzewów, rośliny uprawne, codienne zapotrzebowanie pokarmowe samy to 3 kilogramy żeru zielonego.

Rozród: Ciąża trwa 10 miesięcy, koźlęta rodzą się w okresie od maja do czerwca.

Sarna europejska (*Capreolus capreolus*)

TROPY SARNY

LĄDOWANIE
PO SKOKU

TROPY SARNY NA
GRZĄSKIM GRUNCIE

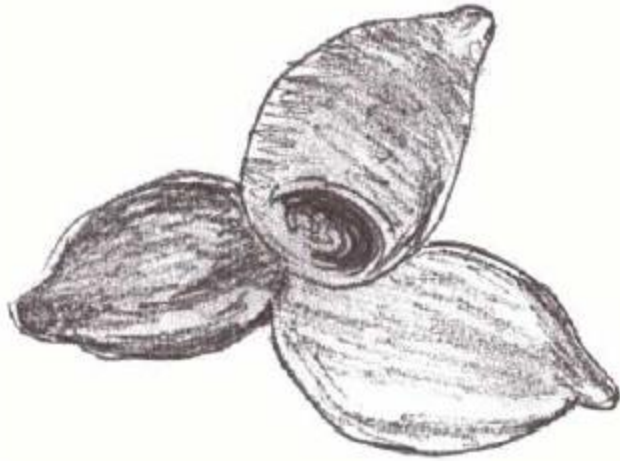

HAMOWANIE

TROPY SARNY IDĄCEJ PO ŚNIEGU

ODCHODY SARNY

Odchody sarny są walcowate, mają 10-16 mm długości i 7-10 mm grubości. Zimą mogą być zakończone małym ostrym czubkiem. Ich kolor jest ciemny, prawie czarny lub ciemnobrązowy, gdy są świeże błyszczą.

2.3. DANIEL (parzystokopytne z rodziny jeleniowatych)

Budowa ciała:

- masywny tułów, krótkie mocne nogi,
- długość ciała od 130-150 cm,
- wysokość w kłębie ok. 105 cm,
- waga samców (byków) od 65 kg do 80 kg,
- waga samic (łai) od 30 kg do 50 kg,
- zmienne ubarwienie, czerwono-brunatne z białymi plamami w podłużnych rzędach, zimą umaszczenie przybiera barwę ciemno-popielatą na grzbiecie widoczna ciemna smuga
- w wieku 11-12 miesięcy u danieli pojawia się pierwsze poroże (łopaty), natomiast samice nie mają poroża.

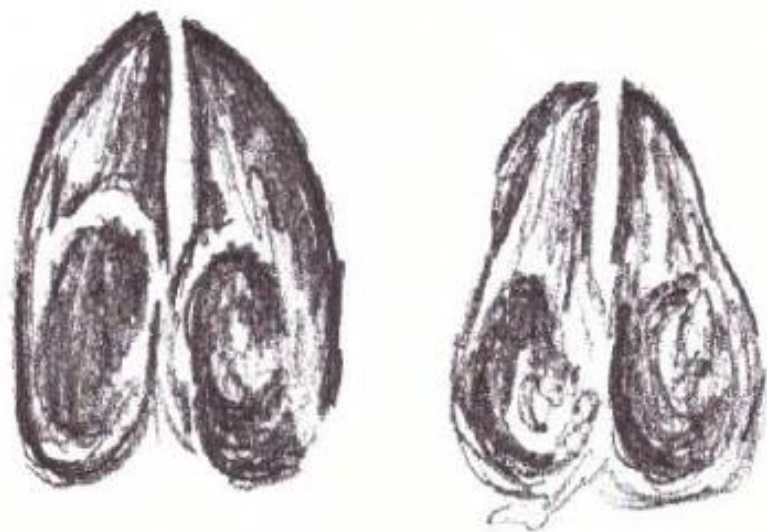

Występowanie: Daniele zasiedlają przede wszystkim lasy, bory sosnowe, dębowe lub brzozy, pola oraz łąki.

Pożywienie: mieszany pokarm z przewagą traw, młode pędy drzew i krzewów, żołędzie, bukiw, kasztany, jabłka, jagody.

Rozród: Gody (bekowisko) trwają w październiku i listopadzie, ciąża trwa około 230 dni.

TROPY DANIELI

RACICA DANIELA PRZEDNIA I TYLNA

TROPY DANIELI NA PODŁOŻU

TROPY DANIELI
POZOSTAWIANE NA ŚNIEGU

ODCHODY DANIELI

Odchody danieli podobne są do odchodów sarny, są bardziej okrągłe.

Łoś (*Alces alces*)

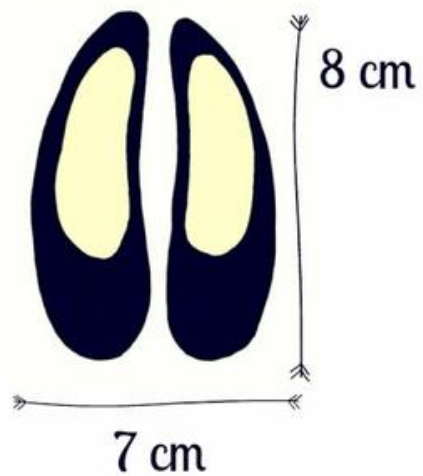
największy współcześnie żyjący gatunek ssaka kopytnego z rodziny jeleniowatych, wyróżniający się charakterystycznym porożem i wyjątkowo długimi kończynami. Żyje w podmokłych lasach północnej Eurazji i Ameryki Północnej. Występujący w Polsce podgatunek *A. a. alces* - łoś europejski jest największym żyjącym w Polsce zwierzęciem łownym. Objęty całorocznym okresem ochronnym.

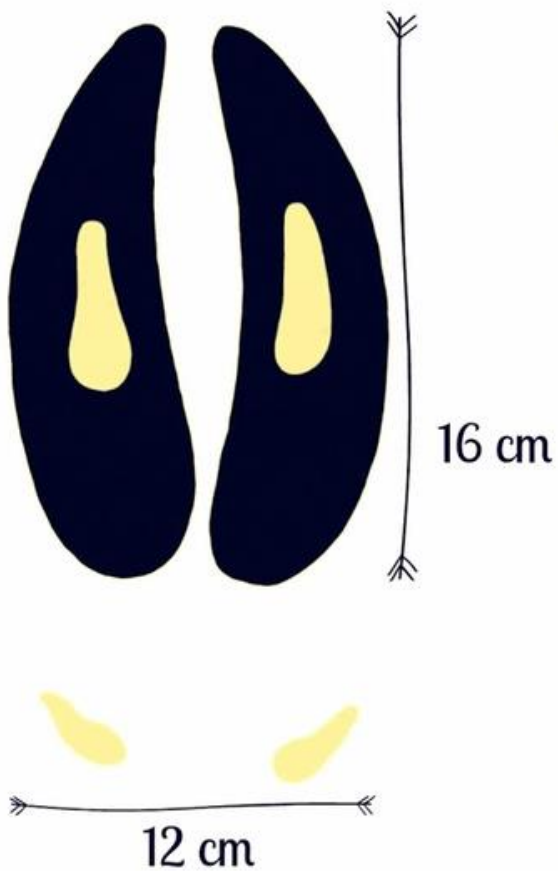
Łoś (*Alces alces*)

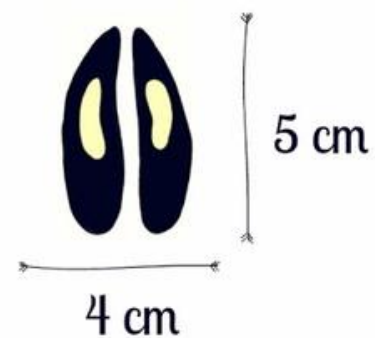
Jeleń

Łoś

Sarna

PORÓWNANIE TROPÓW ZWIERZINY ŁOWNEJ

1

1. JELEŃ
3. SARNA

2

2. DANIEL
4. DZIK

3

4

ŚLADY TYLNYCH
RACIC W GALOPIE

1. JELEŃ

2. DZIK

3. SARNA

Zając (*Lepus*)

Zajęce, ale również sarny, najczęściej szkód będą robić w mroźne i śnieżne zimy. Niskie temperatury zwiększają zapotrzebowanie na pokarm, zwierzę musi przecież się ogrzać. Gruba pokrywa śnieżna skrywa wszystkie niskie roślinki rosnące na polu. Ponad zasypy wystają tylko drzewa w sadzie. Zające nie mają wyboru, aby przeżyć muszą obgryzać korę, a gdy drzewa zasypane są wyżej, obgryzą też wszystkie gałązki.

Zające - sady

Zabezpieczyć się przed szkodami można w dwojaki sposób, pierwszy najskuteczniejszy polega na owinięciu pni drzewek osłoną wykonaną ze słomy, kartonu. Mogą być również zastosowane gotowe osłonki kupione w sklepie ogrodniczym. Pień oraz nasadę konarów dokładnie otaczamy jednym z wybranych materiałów i przywiązujemy sznurkiem.

Zające - sady

Drugą metodą może być rozwieszanie odstraszaczy zapachowych. Pnie młodych drzewek 2-3 letnich można zabezpieczyć smarując je specjalnymi preparatami (repelentami), odstraszającymi zające. Preparatami tymi należy smarować pnie i podstawy gałęzi szkieletowych drzew. Preparaty należy stosować na suchą powierzchnię kory, w dni bezdeszczowe, o dodatniej temperaturze powietrza. Warunkiem ich skuteczności jest dokładne zaschnięcie na zabezpieczonej powierzchni. Jednak nie możemy zapomnieć o dalszym kontrolowaniu sadów, ponieważ środek może zostać zmyty.

Źródło: internet

Charakterystyka odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową i całorocznym okresem ochronnym

Metody ochrony upraw przed zwierzyną łowną

Mechaniczne

- Ogrodzenia
- Urządzenia wizualne
- Urządzenia dotykowe
- Urządzenia dźwiękowe

Agrotechniczne

- Właściwy wybór miejsca siewu/sadzenia
- Dokładne usuwanie resztek kukurydzy i okopowych
- Niszczenie rolnic, drutowców, pędraków i gryzoni

Chemiczne

- Repelenty
- Atrakanty

Zapobieganie szkodom łowieckim

Podstawy prawne (najważniejsze akty)

- Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U.2023.1082 t.j. z dnia 2023.06.09)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych (Dz.U.2019.776 z dnia 2019.04.26)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz.U.2023.2454 t.j. z dnia 2023.11.10)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2023.1336 t.j. z dnia 2023.07.13)
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 t.j. z dnia 2023.08.10)
- Kodeks Cywilny
- Kodeks postępowania administracyjnego

Szkody łowieckie - aspekt prawny

Ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r (Dz. Ustaw z 2018 r. poz.2033, z późniejszymi zmianami). Rozdział 9 - Szkody Łowieckie

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2019 r. poz. 776 w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych.

Rozporządzenie ma na celu określenie:

1. Sposobu i terminów zgłaszania szkód łowieckich;
2. Sposobu powiadamiania o terminach dokonania oględzin i szacowania ostatecznego szkód łowieckich;
3. Szczegółowego sposobu dokonywania oględzin i szacowania ostatecznego;
4. Szczegółowego sposobu ustalania wysokości i wypłaty odszkodowania za szkody łowieckie;
5. Wzorów protokołów oględzin i szacowania ostatecznego.

Prawo łowieckie

Wersja od:			Informacje o zmianach
2023	9 czerwca	bieżący stan prawny ogłoszenie tekstu jednolitego	Dz.U.2023.1082 t.j.
2022	10 listopada	zm.	Dz.U.2022.2185 art. 9
	1 czerwca	ogłoszenie tekstu jednolitego	Dz.U.2022.1173 t.j.
	1 kwietnia	zm.	Dz.U.2021.1718 art. 40
2021	18 grudnia	zm.	Dz.U.2021.1718 art. 40
	8 grudnia	zm.	Dz.U.2021.2112 art. 1
	5 października	zm.	Dz.U.2020.2320 art. 77
2020	30 września	ogłoszenie tekstu jednolitego	Dz.U.2020.1683 t.j.
	16 maja	zm.	Dz.U.2020.875 art. 5
	13 marca	zm.	Dz.U.2020.695 art. 22

+ Art. 48. [Okoliczności wyłączające odpowiedzialność za szkody]

Odszkodowanie nie przysługuje:

- + 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;
- + 2) posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- + 3) posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom, z wyłączeniem szkód wyrządzonych przy wykonywaniu polowania oraz szkód, które powstałyby niezależnie od wzniesienia urządzeń lub wykonania zabiegów, na które posiadacz uszkodzonych upraw lub płodów rolnych nie wyraził zgody;
- + 4) za szkody nieprzekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- + 5) za szkody powstałe w płodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- + 6) za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych;
- + 7) za szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1, powstałe na nieruchomościach, w odniesieniu do których właściciel albo użytkownik wieczysty złożył oświadczenie o zakazie wykonywania polowania, o którym mowa w art. 27b ust. 1 - do dnia następującego po dniu:
 - + a) w którym oświadczenie o zakazie wykonywania polowania zostało cofnięte albo

Adnotacja

Zamknij

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 8 maja 2019 r. sygn. akt K 45/16 (Dz.U.2019.897), uznał art. 48 pkt 3 w zakresie, w jakim przewiduje - jako skutek odmowy zgody na budowę urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom - zwolnienie dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego od odpowiedzialności za szkody łowieckie niepozostające w związku przyczynowym z taką odmową zgody, za niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Prawa właściciela gruntu w świetle Prawa łowieckiego

- Prawo do odszkodowania za plony i zasiewy oraz prawo do pokrycia kosztów zagospodarowania uszkodzonego trwałego użytku zielonego - bez prawa do zwrotu utraconych korzyści
- Prawo do obecności przy szacowaniu wstępnym i (lub) ostatecznym szkód łowieckich (można ustanowić przedstawiciela, na piśmie)
- Prawo do wnoszenia uwag do protokołu wstępnego i (lub) ostatecznego szacowania szkody
- Prawo do odmowy podpisania protokołu szacowania wstępnego i (lub) ostatecznego szacowania szkody

Prawa właściciela gruntu w świetle Prawa łowieckiego

- Odwołanie do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu szacowania wstępnego bądź końcowego
- Prawo wystąpienia do wójta (burmistrza, prezydenta) o mediację w sprawie wysokości oszacowanych szkód łowieckich
- Prawo do wystąpienia na drogę sądową w przypadku braku zgody na proponowane odszkodowanie za szkody łowieckie
- Prawo do negocjacji (współdziałania) z Kołem Łowieckim sposobu zapobiegania szkodom łowieckim (nie jest to prawo bezwarunkowe!)

Prawa właściciela gruntu w świetle Prawa łowieckiego

- Prawo do negocjacji sposobu ograniczenia szkód łowieckich poprzez ustawienie urządzeń technicznych (ogrodzenia, pastuchy elektryczne, ambony, paśniki itp.) lub stosowanie zabiegów chemicznych odstraszających (repelenty)
- Prawo do zawierania umów cywilno-prawnych (ugoda) z Kołami Łowieckimi co do sposobu rozwiązywania problemu szkód łowieckich, nawet w trakcie trwającego postępowania na podstawie Prawa Łowieckiego
- Prawo do ustawiania na własnym gruncie własnych urządzeń technicznych ograniczających szkody łowieckie - jednak w zgodzie z Prawem Ochrony Przyrody
- Prawo do uczestnictwa w postępowaniu administracyjnym o wydzierżawienie obwodu łowieckiego oraz o ustalenie rocznych i wieloletnich planów hodowlanych (na podstawie Ustawy o dostępie do informacji publicznej)
- Prawo żądania kopii protokołu szacowania szkody

Obowiązki właściciela gruntu w świetle Prawa łowieckiego

- Obowiązek współdziałania z dzierżawcą obwodu łowieckiego na rzecz ograniczania szkód łowieckich (ustawa nie precyzuje zakresu tego współdziałania, ale odmowa współdziałania może być podstawą odmowy wypłaty odszkodowania)
- Obowiązek zgłoszenia na piśmie planowanego terminu zbioru roślin - przy szkodach niecałkowitych - na 7 dni przed tym terminem osobie wskazanej przez dzierżawcę obwodu łowieckiego - warunek konieczny

Obowiązki dzierżawcy obwodu łowieckiego w świetle Prawa Łowieckiego

- Obowiązek zapobiegania lub ograniczania szkód łowieckich
- Obowiązek prowadzenia prawidłowej gospodarki łowieckiej
- Obowiązek wypłacania odszkodowania za szkody łowieckie
- Obowiązek zawiadomienia właściciela gruntu o terminie oględzin wstępnych oraz szacowania ostatecznego, nie później niż 3 dni od zgłoszenia szkody
- Obowiązek współdziałania z właścicielem gruntu na rzecz ograniczania szkód łowieckich (ustawa nie precyzuje zakresu tego współdziałania)
- Obowiązek dokonania szacowania wstępnego na tym samym polu po każdym prawidłowym zgłoszeniu szkody przez właściciela gruntu

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Co to są szkody łowieckie?

Szkody łowieckie to szkody wyrządzone:

- w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny,
- przy wykonywaniu polowania !!!

Problem:

Przepisy o szacowaniu szkód nie definiują pojęcia „uprawa rolna”, wskazują natomiast na pojęcie „gruntu rolnego”. Pojęcie „uprawy rolnej” zostało zdefiniowane przez Sąd Najwyższy w Uchwale z dnia 27 listopada 2007 roku (sygn. akt: III CZP 67/07, OSNC 2008/12/136) wskazując, że „uprawą rolną w rozumieniu art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (jedn. tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.) jest każda uprawa prowadzona na gruncie rolnym”. Zatem przepisy o szacowaniu szkód obejmują szkody wyrządzone na gruntach rolnych.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Odpowiedzialność finansową za szkody łowieckie ponosi:

- dzierżawca obwodu łowieckiego (najczęściej koło łowieckie) lub zarządca obwodu łowieckiego - w przypadku szkód wyrządzonych przez dziki, jelenie, daniela i sarny, na obszarach obwodów łowieckich polnych i leśnych. Zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody, od którego nie wniesiono odwołania lub od dnia doręczenia decyzji Nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (w przypadku przeprowadzenia procedury odwoławczej).

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Odpowiedzialność finansową za szkody łowieckie ponosi Skarb Państwa w przypadku:

1. szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łoś), na obszarach obwodów łowieckich leśnych; odszkodowanie wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, ze środków budżetu państwa,
2. szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łoś) na obszarach obwodów łowieckich polnych oraz obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich oraz wyrządzonych przez dziki, jelenie, daniela i sarny na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich; odszkodowanie wypłaca zarząd województwa, ze środków budżetu państwa.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Kto i w jaki sposób może wystąpić o odszkodowanie za szkody?

O odszkodowanie za szkodę łowiecką może wystąpić poszkodowany - właściciel lub posiadacz gruntu rolnego, na terenie którego szkoda wystąpiła. W praktyce często zdarza się, że właściciel gruntu nie jest jednocześnie właścicielem uprawy, gdyż np. oddał grunt w dzierżawę. W takim wypadku uprawnionym do występowania o odszkodowanie będzie posiadacz gruntu (np. dzierżawca), który jest jednocześnie właścicielem uprawy na tym gruncie. Natomiast właściciel gruntu w takim wypadku nie może wystąpić o odszkodowanie, gdyż uprawa na gruncie nie jest jego własnością. Wniosek o szacowanie szkód należy złożyć w formie pisemnej do dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego w terminie umożliwiającym dokonanie szacowania szkód.

Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- imię i nazwisko albo nazwę, adres miejsca zamieszkania albo adres i siedzibę oraz numer telefonu poszkodowanego (właściciela lub posiadacza gruntów rolnych - w zależności od sytuacji kto jest właścicielem uprawy);
- wskazanie miejsca wystąpienia szkody;
- wskazanie rodzaju uszkodzonej uprawy lub płodu rolnego.

Prawidłowo wypełniony wniosek powinien zawierać WSZYSTKIE informacje!

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowania szkód, w tym ustalania wysokości odszkodowania dokonuje zespół składający się z :

- przedstawiciela wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego;
- przedstawiciela dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego (najczęściej koła łowieckiego);
- poszkodowanego (właściciela lub posiadacza gruntów rolnych - w zależności od sytuacji kto jest właścicielem uprawy).

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowanie szkód - terminy

- Pierwszy z obowiązujących terminów to termin złożenia wniosku o szacowanie szkody. Wniosek winien być złożony w terminie 3 dni od dnia stwierdzenia szkody oraz w terminie umożliwiającym dokonanie szacowania. W praktyce oznacza to, że szkoda powinna być zgłoszona w jak najkrótszym odstępie czasu od jej wystąpienia (czy też zauważenia). Ma to przykładowo znaczenie w przypadku szkód wiosennych, gdyż postępująca w szybkim tempie wegetacja roślin może znacznie utrudnić, a niekiedy nawet uniemożliwić prawidłowe oszacowanie. Niejednokrotnie występują równocześnie na uprawie różne czynniki wywołujące szkodę, które w miarę upływu czasu są coraz trudniejsze do wyodrębnienia. Dlatego także i z tej przyczyny korzystnym jest szybkie zawiadomienie o szkodzie i niezwłoczne jej oszacowanie.

Sugeruje się, by przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, którzy zauważyli szkodę poinformowali właściciela uprawy o jej wystąpieniu, celem oficjalnego zgłoszenia szkody.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowanie szkód - terminy

- Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego oraz wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkody o planowanej dacie dokonania oględzin uprawy w terminie 3 dni od otrzymania wniosku o szacowanie.
- Poszkodowany ma obowiązek zawiadomić dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego w formie pisemnej o planowanym sprzęcie (zbiorze) uprawy w terminie 7 dni przed zamierzonym zbiorem uprawy.

Szacowania ostatecznego w uprawach rolnych dokonuje się bezpośrednio przed dokonaniem sprzętu (zbioru) uprawy, najpóźniej w dzień sprzętu (zbioru) uprawy, a w przypadku szkód: wyrządzonych w płodach rolnych, wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach oraz szkód powstałych i zgłoszonych bezpośrednio przed zbiorem uprawy - w terminie 7 dni od daty otrzymania wniosku o szacowanie.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowanie szkód - terminy

Przedstawiciel zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego oraz wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkody o planowanej dacie dokonania szacowania ostatecznego uprawy w terminie 3 dni od otrzymania informacji od poszkodowanego o planowanej dacie zbioru uprawy, a w przypadku szkód: wyrządzonych w płodach rolnych, wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach oraz szkód powstałych i zgłoszonych bezpośrednio przed zbiorem uprawy - w terminie 3 dni od daty otrzymania wniosku o szacowanie.

- Protokoły dokumentujące czynności oględzin oraz szacowania ostatecznego winy zostać sporządzone niezwłocznie po zakończeniu tych czynności. Terminu "niezwłocznie" nie należy utożsamiać z terminem natychmiastowym, termin "niezwłocznie" oznacza termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu oraz charakteru danej czynności. Należy przyjąć, iż „niezwłocznie” oznacza obowiązek sporządzenia protokołu w jak najkrótszym możliwym czasie w danej sytuacji.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowanie szkód - terminy

Poszkodowany oraz dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego mogą złożyć odwołanie od ustaleń protokołu oględzin oraz protokołu szacowania ostatecznego w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu.

Nadleśniczy (lub odpowiednio dyrektor):

1. dokonuje oględzin uprawy (lub odpowiednio ostatecznego szacowania) niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania;
2. informuje o terminie czynności członków zespołu szacującego, a także przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej (na wniosek członka zespołu szacującego) w terminie 3 dni od daty otrzymania odwołania;
3. wydaje decyzję ustalającą wysokość odszkodowania w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołów.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowanie szkód - terminy

Wypłata odszkodowania następuje w terminie 30 dni od dnia:

1. sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody, pod warunkiem, że nie złożono odwołania od ustaleń szacowania szkody; wniesienie odwołania wstrzymuje wypłatę odszkodowania;
2. doręczenia decyzji nadleśniczego w sprawie odszkodowania, wydanej w ramach procedury odwoławczej.

Poszkodowany i dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego niezadowolony z decyzji ustalającej wysokość szkody może wnieść powództwo do sądu powszechnego w terminie 3 miesięcy od daty doręczenia decyzji.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Obowiązki dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego w procesie szacowania szkody

Zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego w ramach procedury szacowania powinien w szczególności:

- przyjąć wniosek o szacowanie szkody oraz przeprowadzić weryfikację formalną wniosku (sprawdzenie kompletności i poprawności złożonego wniosku) oraz weryfikację merytoryczną wniosku (ustalenie przedmiotu szkody - uprawa rolna, użytek zielony, np. łąka, pastwisko, uprawa rolna bezpośrednio przed zbiorem, płód rolny);
- ustalić termin czynności szacowania (maksymalny termin to 7 dni od daty otrzymania wniosku) i powiadomić pozostałych członków zespołu szacującego o planowanym terminie czynności szacowania w terminie 3 dni od daty otrzymania wniosku;
- wyszacować szkodę wspólnie z pozostałymi członkami zespołu szacującego poprzez dokonanie oględzin oraz szacowanie ostateczne;
- sporządzić w trzech egzemplarzach protokół dokumentujący oględziny oraz szacowanie ostateczne niezwłocznie po zakończeniu danej czynności;
- doręczyć pozostałym członkom zespołu szacującego podpisany przez wszystkich szacujących protokół.

Szkody łąwieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Metoda szacowania szkody

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. 2019 poz. 776). Przepisy te określają ogólną metodykę szacowania szkody i opisują kolejne etapy szacowania, podczas których należy ustalić podstawowe wielkości takie jak: powierzchnię uprawy, powierzchnię uprawy która uległa uszkodzeniu, procent zniszczenia szacowanej uprawy, powierzchnię zredukowaną, rozmiar szkody oraz wysokość odszkodowania.

Szkody łowieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Odszkodowanie nie przysługuje:

- osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;
- posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom, ale tylko i wyłącznie w sytuacji, w której szkody łowieckie powstałe na takim gruncie pozostają w związku przyczynowym z odmową zgody;
- za szkody nieprzekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- za szkody powstałe w płodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych;
- za szkody powstałe na nieruchomościach, w odniesieniu do których właściciel albo użytkownik wieczysty złożył oświadczenie o zakazie wykonywania polowania.

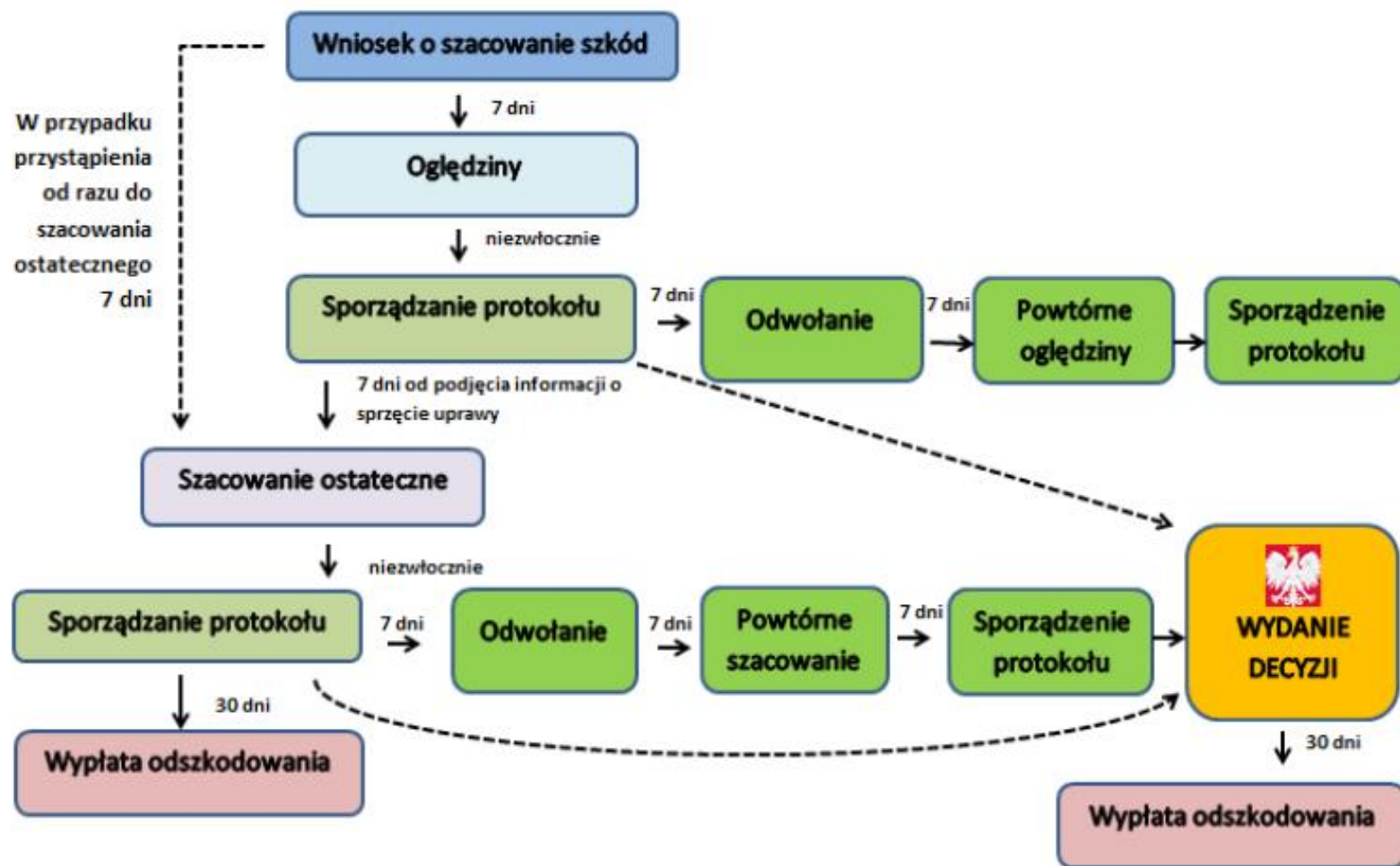
Szkody łąwieckie - aspekty praktyczne i problematyczne

Szacowanie szkód łąwieckich jest obowiązkiem ustawowym, który podlega bezwzględnemu wykonaniu.

Oznacza to, iż podmiot zobowiązany do wykonania czynności szacowania nie może zaniechać wykonania swych obowiązków. Zaniechanie jest zachowaniem bezprawnym, podlegającym odpowiedzialności odszkodowawczej przez ten podmiot. Zatem konsekwencją zaniechania szacowania jest powstanie roszczeń poszkodowanych o zapłatę odszkodowania przeciwko podmiotowi zobowiązanemu do wykonania czynności szacowania.

Proces likwidacji szkody łowieckiej

Szkody łowieckie - Sąd arbitrażowy

23 maja 2022 Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego - Paweł Lisiak oraz prezes KRIR - Wiktor Szmulewicz podpisali porozumienie powołujące Sąd Arbitrażowy w Sprawach Szkód Łowieckich.

Szkody łożwieckie - Sąd arbitrażowy

Rada Sądu Arbitrażowego - przewodniczący Rady - Wiktor Szmulewicz

Władze Sądu - Prezes Sądu Arbitrażowego - Krzysztof S. Grochalski
- Wiceprezes Sądu Arbitrażowego - Hanna Chodkowska

48 arbitrów wskazanych i wybranych w dn. 22.07.2022 podczas II Posiedzenia Rady Sądu Arbitrażowego

Szkody 1owieckie - Sąd arbitrażowy

Wartość przedmiotu sporu

Do 10.000 zł

Od 10.000 (włącznie) do 40.000 zł

Od 40.000 zł (włącznie) do 50.000 zł

Od 50.000 zł (włącznie) do 60.000 zł

Od 60.000 zł (włącznie) do 100.000 zł

Od 100.000 zł (włącznie) do 130.000 zł

Od 130.000 zł (włącznie) do 200.000 zł

Od 200.000 zł (włącznie)

Wartość opłaty arbitrażowej

2.500 zł

2.500 zł

3.600 zł

4.400 zł

5.000 zł

6.000 zł

7.000 zł

10.000 zł

Szkody łożwieckie - Sąd arbitrażowy

Cel powołania Sądu

- 1) Minimalizacja negatywnych konsekwencji sporów o odszkodowania łożwieckie
- 2) Przyspieszenie rozpatrywania spraw
- 3) Obniżenie kosztów proceduralnych

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dopuszczają możliwość arbitrażu w każdym sporze o prawa majątkowe, z wyjątkiem spraw o alimenty. Oznacza to, że sprawy o zapłatę odszkodowań łożwieckich mogą być przedmiotem arbitrażu. Istotą sądownictwa polubownego (arbitrażowego) jest jego maksymalne odformalizowanie, a jednocześnie maksymalna profesjonalizacja orzekania. W efekcie zainteresowane strony mogą poddać zaistniały spór co do zasadności odszkodowania i jego wysokości nie zawodowemu sędziemu, który i tak zmuszony jest zasięgnąć opinii biegłego z zakresu szkód łożwieckich, ale od razu biegłemu, który wystąpi w sprawie w połączonej roli biegłego, mediatora i sędziego czyli arbitra.

Szkody łowieckie - Sąd arbitrażowy

Przedmiot sporu

Trzy rodzaje spraw leżących w kognicji Sądu:

- 1) Z powództwa rolnika kwestionującego wysokość odszkodowania wynikającego z decyzji nadleśniczego
- 2) Z powództwa koła łowieckiego kwestionującego wysokość odszkodowania wynikającego z decyzji nadleśniczego
- 3) Z powództwa rolnika o zapłatę odszkodowania niewypłaconego w terminie przez koło łowieckie

Szkody łowieckie - Sąd arbitrażowy

Czynności wstępne

- 1) Badanie właściwości rzeczowej Sądu tj. czy sprawa dotyczy szkód łowieckich w rozumieniu ustawy Prawo łowieckie art.46 ust.1, czyli szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny oraz przy wykonywaniu polowania
- 2) Przyjęcie sprawy w razie uznania właściwości rzeczowej Sądu; w razie braku takiej właściwości następuje zwrot pozwu
- 3) Sprawdzenie wymogów formalnych dotyczących pozwu: warunki formalne pozwu, wniesienie opłaty, doręczenie powodowi listy arbitrów i wezwanie do przedstawienia kandydatur na arbitrów (termin nie krótszy niż 7dni), o ile przy pozwie nie ma wskazania arbitrów, sprawdzenie zapisu na sąd polubowny i akceptacji regulaminu przez powoda
- 4) Po uzupełnieniu braków formalnych pozwu następuje doręczenie pozwu drugiej stronie wraz z pouczeniami i wezwaniem do złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody na sąd polubowny i akceptacji regulaminu

ZASADY OGÓLNE SZACOWANIA SZKÓD ŁOWIECKICH

Szacowanie szkód łowieckich jest procesem złożonym i wymaga od szacującego dużej wiedzy rolniczej, oraz niezbędnego doświadczenia. W celu dokonania prawidłowego oszacowania i wyceny szkody należy kierować się procedurą postępowania, która przewiduje następujące etapy:

Zgłoszenie szkody

Poszkodowany (nie może to być zgłoszenie zbiorowe, np. przez samorząd rolniczy) zgłasza szkodę w formie pisemnej osobie uprawnionej do przyjmowania zgłoszeń (informacje o takiej osobie można uzyskać w urzędzie gminy lub izbie rolniczej)

- w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia,
- a w przypadku szkód wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach poza okresem wegetacyjnym - w terminie umożliwiającym szacowanie szkody przed doprowadzeniem uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego przed rozpoczęciem wegetacji.

Ze względów dowodowych najlepiej wysłać zgłoszenie listem poleconym lub złożyć osobiście, za potwierdzeniem na kopii.

Zgłoszenie szkody

Przepisy nie określają, jak ma wyglądać to zgłoszenie - praktycznie, poza danymi adresowymi, wniosek powinien zawierać stwierdzenie „zgłaszam szkodę...” a następnie określenie:

- daty powstania szkody,
- przypuszczalnego gatunku, który szkodę wyrządził,
- miejsca wystąpienia szkody (nr działki, nr obrębu geodezyjnego),
- rodzaju uprawy lub płodu rolnego,
- opisu szkody i jej rozmiaru (m², % uszkodzenia, ton, kg);

..... dnia roku
(miejscowość, data)

.....
(imię i nazwisko/ nazwa)

.....
(adres zamieszkania/siedziby)

.....
(numer telefonu)

Do:

.....
(określenie adresata wniosku *)

.....
(dane adresowe)

WNIOSEK o szacowanie szkód łowieckich

Jako właściciel, posiadacz, pełnomocnik "" zgłaszam szkodę łowiecką wyrządzoną przez jelenie,
samy, dziki "" w uprawie rolnej położonej w,
(podać rodzaj uprawy) (podać miejscowość)
na działce, działkach **: o powierzchni
(podać nr działki) (powierzchnia całkowita działki)

.....
(podpis zgłaszającego)

POUCZENIE:

* - adresat wniosku:

1. dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego, na terenie którego wystąpiła szkoda - w przypadku szkód wyrządzonych przez dziki, jelenie, danielę i samy, na obszarach obwodów łowieckich polnych i leśnych
2. przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - w przypadku szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łoś), na obszarach obwodów łowieckich leśnych,
3. przedstawiciel zarządu województwa – w przypadku szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łoś) na obszarach obwodów łowieckich polnych oraz obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich oraz dziki, jelenie, danielę i samy na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich

** - niepotrzebne skreślić

Zgłoszenie szkody

- Opis szkody nie ma formalnego znaczenia z punktu widzenia procedury szacowania jednak na etapie sprawy sądowej staranność przy sporządzeniu tego opisu jest argumentem na korzyść rolnika;
- Do wniosku można dołączyć materiał graficzny, np. nagranie video zniszczonego fragmentu pola lub zdjęcia;
- Powtarzające się w okresie wegetacyjnym szkody na danej uprawie można zgłaszać dowolną ilość razy (oczywiście kierując się zdrowym rozsądkiem i kalendarzem rolniczym).

Szacowanie wstępne (ogłędziny)

Powinno nastąpić w ciągu 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego oraz przedstawiciela wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego o terminie oględzin albo szacowania ostatecznego:

- pisemnie,
- za pośrednictwem poczty elektronicznej,
- przez krótkie wiadomości tekstowe (SMS).

Szacowanie wstępne (ogłędziny)

Skład zespołu szacującego:

- Przedstawiciel dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego,
- Poszkodowany lub jego pełnomocnik,
- Przedstawiciel wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego,
- Zespół, może przybrać osobę trzecią do pomocy przy wykonywaniu czynności związanych z szacowaniem szkody, w szczególności takich jak wykonywanie pomiarów.

Na pisemny wniosek członka zespołu, o którym mowa, w ogłędzinach lub szacowaniu ostatecznym w trybie odwoławczym, może również brać udział przedstawiciel właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej (art. 46d.5.).

Nieobecność któregokolwiek z członków zespołu nie wstrzymuje dokonania szacowania szkód.

Szacowanie wstępne (ogłędziny)

TERMINY ZAWIADAMIANIA CZŁONKÓW ZESPOŁU

Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego

3 dni

Rolnika

3 dni

wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Szacowanie wstępne (oględziny)

Szacowania wstępnego nie dokonuje się w przypadku szkód:

- w płodach rolnych;
- wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach;
- w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem uszkodzonej uprawy lub w jego trakcie.

Szacowanie wstępne (ogłędziny)

Podczas ogłędzin ustala się:

- gatunek zwierzyny, która spowodowała szkodę,
- rodzaj, stan i jakość uprawy,
- obszar całej uprawy,
- szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona,
- szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze.

Szacowanie wstępne (ogłędziny)

- Pełnomocnik rolnika musi mieć upoważnienie na piśmie (najlepiej potwierdzone przez notariusza) ale nie dotyczy to małżonków, którzy mogą swobodnie wykonywać te uprawnienia w ramach tzw. zwykłego zarządu.
- Rolnik nie ma obowiązku uczestniczyć w oględzinach jednak ze względu na ewentualne postępowanie sądowe należy unikać takich sytuacji.

Szacowanie wstępne (ogłędziny)

- Z ogłędzin sporządza się protokół wg urzędowego wzoru;
- Rolnik może nie podpisać protokołu lub wnieść do niego uwagi. Z prawa tego należy bezwzględnie skorzystać, w razie potrzeby.
- W przypadku szkód całkowitych, szacowanie wstępne jest jednocześnie szacowaniem ostatecznym, umożliwiającym dokonanie wyceny szkody.

Szacowanie ostateczne

- Następuje najpóźniej na dzień przed zbiorem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy.
- Poszkodowany obowiązany jest powiadomić szacującego na 7 dni przed planowanym zbiorem uszkodzonych upraw
- Ze względów dowodowych należy takie zawiadomienie sporządzić na piśmie i przesać pocztą z awizem lub uzyskać potwierdzenie.
- Jeśli zbiór danej rośliny nastąpi po upływie 14 dni od terminu zakończenia zbiorów określonym odpowiednią uchwałą sejmiku wojewódzkiego - odszkodowanie nie przysługuje.

Szacowanie ostateczne

Podczas ostatecznego szacowania ustala się:

- gatunek zwierzyny, która spowodowała szkodę,
- rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
- stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego,
- obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;
- obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- procent zniszczenia na uszkodzonym obszarze,
- plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- rozmiar szkody;
- wysokość odszkodowania.

Ocena stanu uprawy

Aktualny w momencie oględzin stan plantacji uwarunkowany m.in.:

- wykonanymi zabiegami agrotechnicznymi,
- anomaliaми rozwojowymi spowodowanymi czynnikami niezależnymi od poszkodowanego,
- warunkami atmosferycznymi.

Skala - stan uprawy

1 – bardzo zły

2 - zły

3 - średni

4 - dobry

5 - bardzo dobry

Ocena jakości uprawy

Uwzględnia potencjalne możliwości plonowania:

- w oparciu o daną fazę rozwoju roślin,
- przy istniejących w danym sezonie wegetacyjnym warunkach środowiskowych i klimatycznych.

Skala - jakość uprawy

1 – bardzo zła

2 - zła

3 - średnia

4 - dobra

5 - bardzo dobra

Ocena jakości płodu rolnego

W oparciu o cechy zewnętrzne, takie jak m.in.:

- wielkość,
- barwa,
- kształt,
- zapach,
- stan fitosanitarny,
- ślady żerowania owadów.

Skala - jakość płodu rolnego

1 – bardzo zła

2 - zła

3 - średnia

4 - dobra

5 - bardzo dobra

10 zasad sporządzania protokołu oględzin i szacowania szkody

1. Wszystkie pola w protokole powinny być wypełnione w sposób czytelny.
2. Sformułowania w protokole powinny być jednoznaczne i rzeczowe.
3. Sporządza się szkic sytuacyjny uszkodzonej uprawy.
4. Należy dokładnie opisać stan i jakość uprawy/jakość płodu rolnego.
5. Obszar całej uprawy, powierzchnię zredukowaną należy podawać w ha.
6. Plon rzeczywisty należy określić możliwie dokładnie, opisać metodykę szacowania.
7. Członkowie zespołu podpisują czytelnie protokół.
8. Członkowie zespołu mają prawo wnieść zastrzeżenia do protokołu wraz z uzasadnieniem.
9. W protokole umieszcza się informację o braku zastrzeżeń albo o wniesionych zastrzeżeniach.
10. Protokół sporządza się w trzech jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdego członka zespołu.

Wypłata odszkodowania

W ciągu 30 dni od dnia sporządzenia protokołu z szacowania ostatecznego, od którego nie wniesiono odwołania.

Wysokość odszkodowania

$$O \text{ (zł)} = Pu \text{ (ha)} \times Sz \text{ (\%)} \times Pl \text{ (t/ha)} \times Cs \text{ (zł/t)} - Kn$$

O - odszkodowanie

Pu - uszkodzona powierzchnia (ha)

Sz - szacunkowa utrata plonu na uszkodzonej powierzchni (%)

Pl - wielkość plonu (t/ha)

Cs - cena skupu lub cena rynkowa (zł/t)

Kn - koszty nieponiesione na zbiór, transport, przechowywanie, przygotowanie do sprzedaży, itd.

Redukcja odszkodowania za szkody całkowite

Przy ostatecznym szacowaniu szkód całkowitych (konieczna likwidacja plantacji) odszkodowanie ustala się, jeżeli szkoda powstała:

- w okresie do dnia 30 kwietnia — w wysokości 30%,
 - w okresie od dnia 1 maja do dnia 25 maja — w wysokości 50%,
 - w okresie od dnia 25 maja — w wysokości 85%
- teoretycznej wartości plonu możliwego do uzyskania na uszkodzonej powierzchni

Szkody w oziminach

- Wstępne szacowanie jesienią,
- Ostateczne szacowanie wiosną po ruszeniu wegetacji lub jeśli rolnik nie zdecyduje się na wprowadzenie uprawy zamiennej - przed zbiorem,
- Ujemne skutki przezimowania

Odszkodowania za szkody na UZ

- Bardzo uciążliwe i najczęściej wielokrotne w ciągu roku szkody wyrządzane przez dziki;
- Zgodnie z Rozporządzeniem odmienny tryb szacowania szkód;
- Odszkodowanie ustala się tylko na koniec okresu wegetacji, tj, jesienią;
- Odszkodowanie składa się z tzw. części plonowej (wartość utraconego plonu masy zielonej lub siana) oraz z rekompensaty kosztów doprowadzenia uszkodzonej powierzchni do stanu pierwotnego, czyli najczęściej zasiewu traw.

Kilka odszkodowań z tego samego pola

- Szkody z ozimin i upraw zamiennych
- Szkody wtórne

Metody szacowania strat

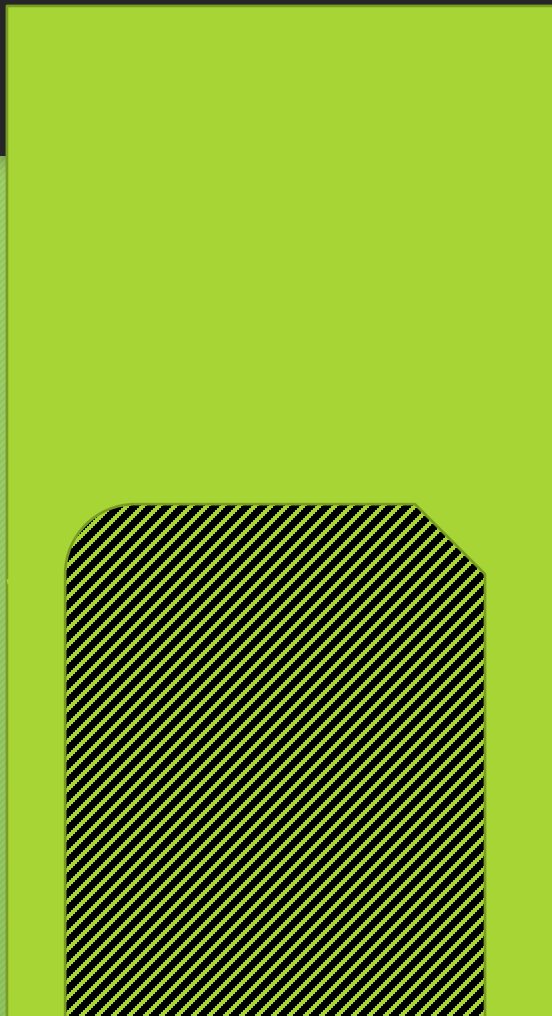
§ 3 ust. 9 Prawa łowieckiego

Szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze ustala się orientacyjnie na podstawie wizji lokalnej.

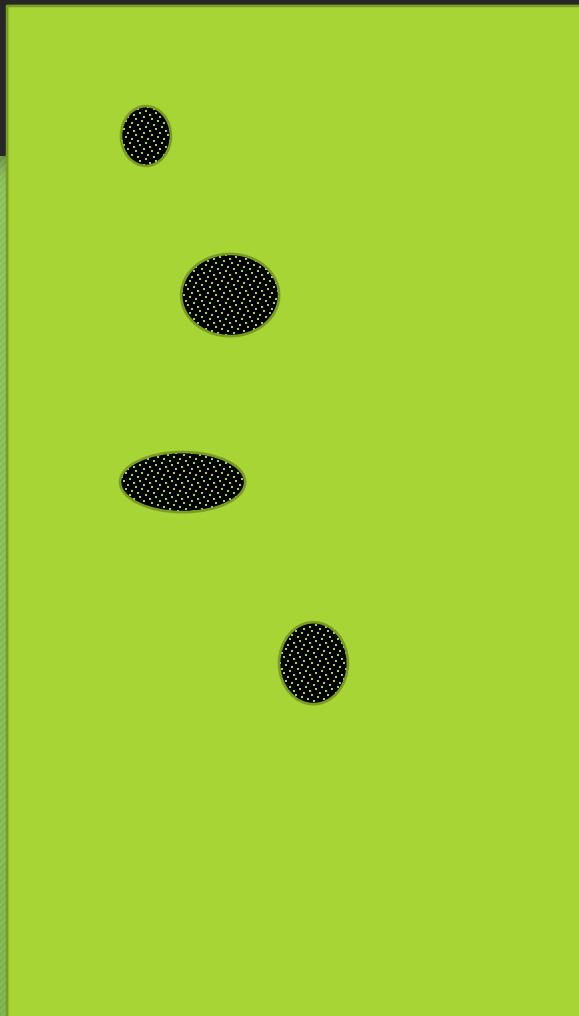
Metody szacowania strat

- Metoda zniszczeń punktowych
- Metoda zniszczeń gniazdowych
- Metoda zniszczeń punktowo-gniazdowych
- Metoda bezpośredniej różnicy w plonie
- Metoda kompromisu

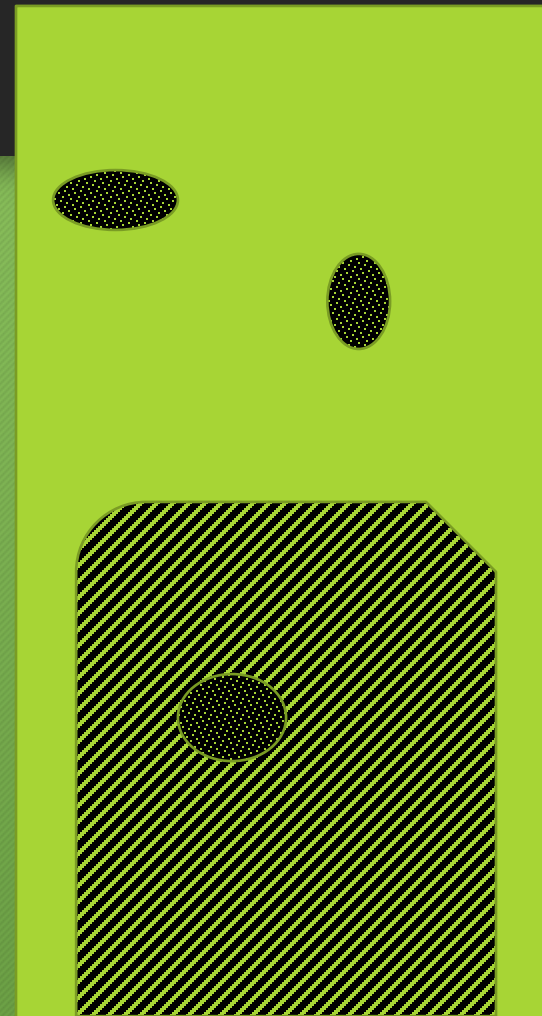
Metody szacowania strat

zniszczenia punktowe

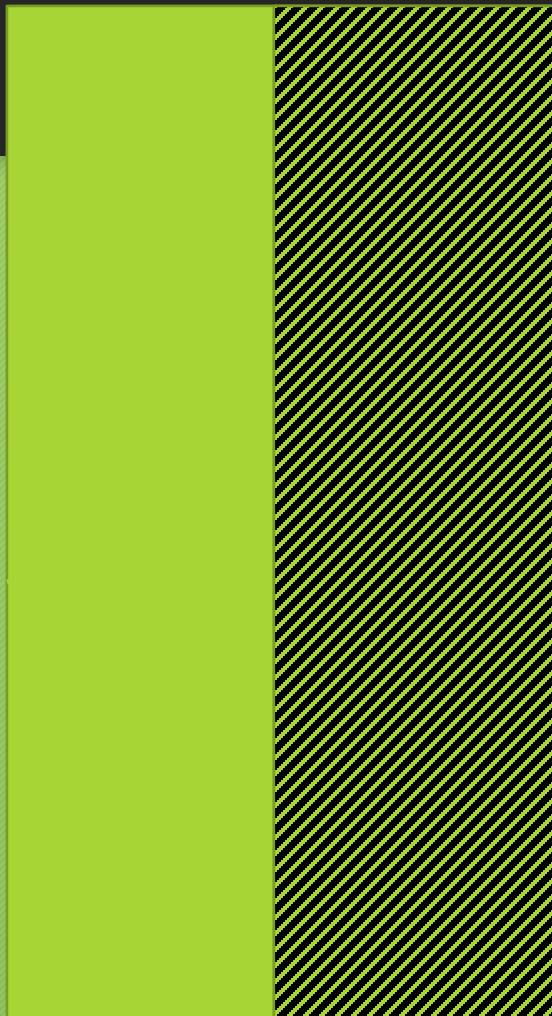

zniszczenia gniazdowe

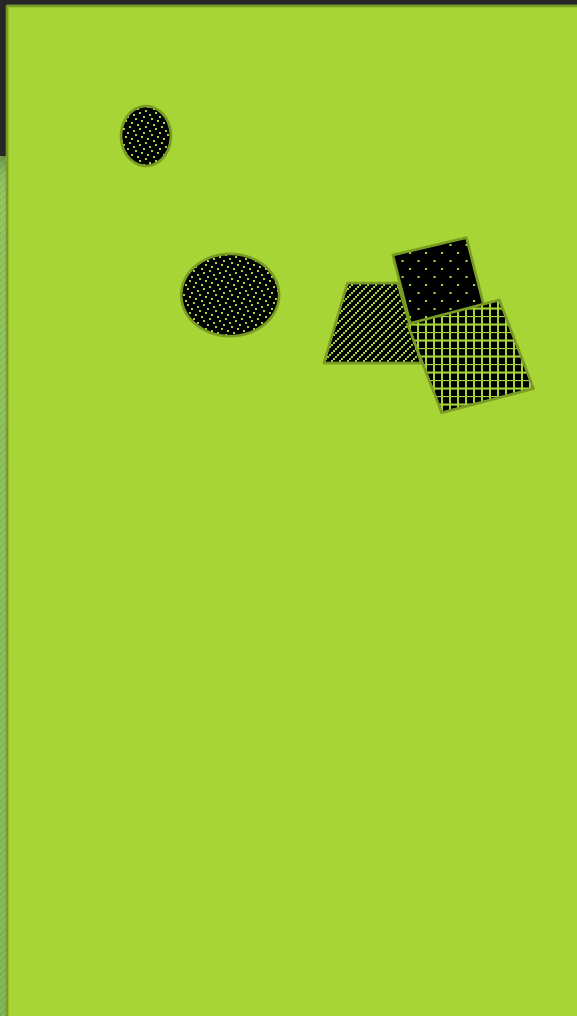

zniszczenia
punktowo-gniazdowe

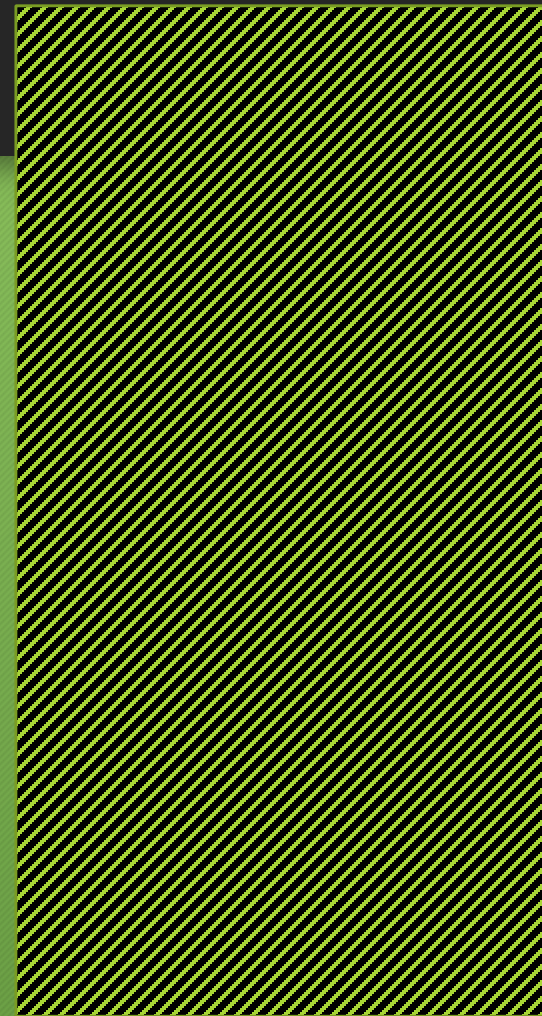
Metody szacowania strat

Metoda bezpośredniej
różnicy w plonie

zniszczenia
gniazdowe - złożone

zniszczona
cała uprawa

Ustalenie uszkodzonej powierzchni uprawy

Obszar całej uprawy ustala się:

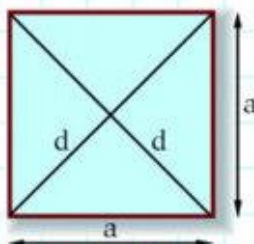
1. **przez jej pomiar taśmą mierniczą, kołem pomiarowym, dalmierzem nitkowym lub dalmierzem laserowym;**
2. na podstawie danych dotyczących pola powierzchni działki ewidencyjnej zawartej w ewidencji gruntów i budynków;
3. **przy użyciu odbiorników Globalnych Systemów Nawigacji Satelitarnej (GNSS);**
4. **przy wykorzystaniu danych zawartych w systemach informacji przestrzennej (GIS);**
5. na podstawie zdjęć wykonanych z bezzałogowych statków powietrznych (dronów).

Ustalenie uszkodzonej powierzchni uprawy

Ustalenie uszkodzonej powierzchni uprawy

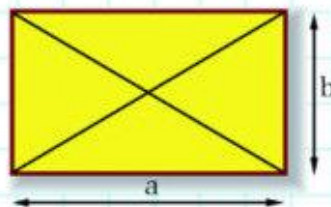
KWADRAT

Obwód $L_{\square} = 4a$

Pole $P_{\square} = a^2$
Pole $P_{\square} = \frac{1}{2}d^2$

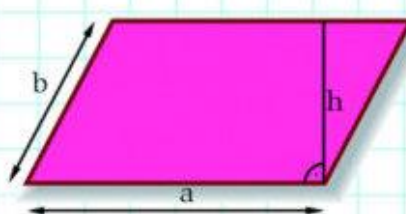
PROSTOKĄT

Obwód $L_{\square} = 2(a+b)$

Pole $P_{\square} = ab$

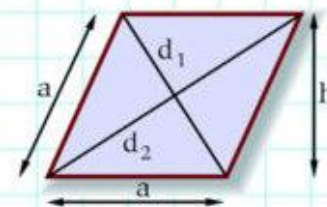
ROWNOLEGŁOBOK

Obwód $L_{\square} = 2(a+b)$

Pole $P_{\square} = ah$

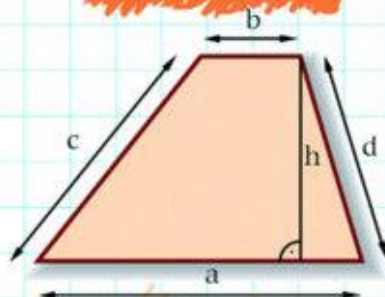
ROMB

Obwód $L_{\square} = 4a$

Pole $P_{\square} = ah$
Pole $P_{\square} = \frac{1}{2}d_1d_2$

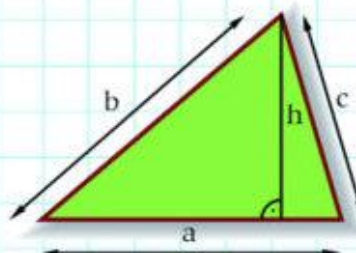
TRAPEZ

Obwód $L_{\Delta} = a+b+c+d$

Pole $P_{\Delta} = \frac{1}{2}(a+b)h$

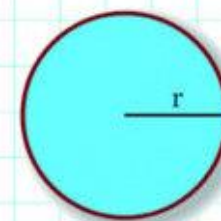
TROJKAŁ

Obwód $L_{\Delta} = a+b+c$

Pole $P_{\Delta} = \frac{1}{2}ah$

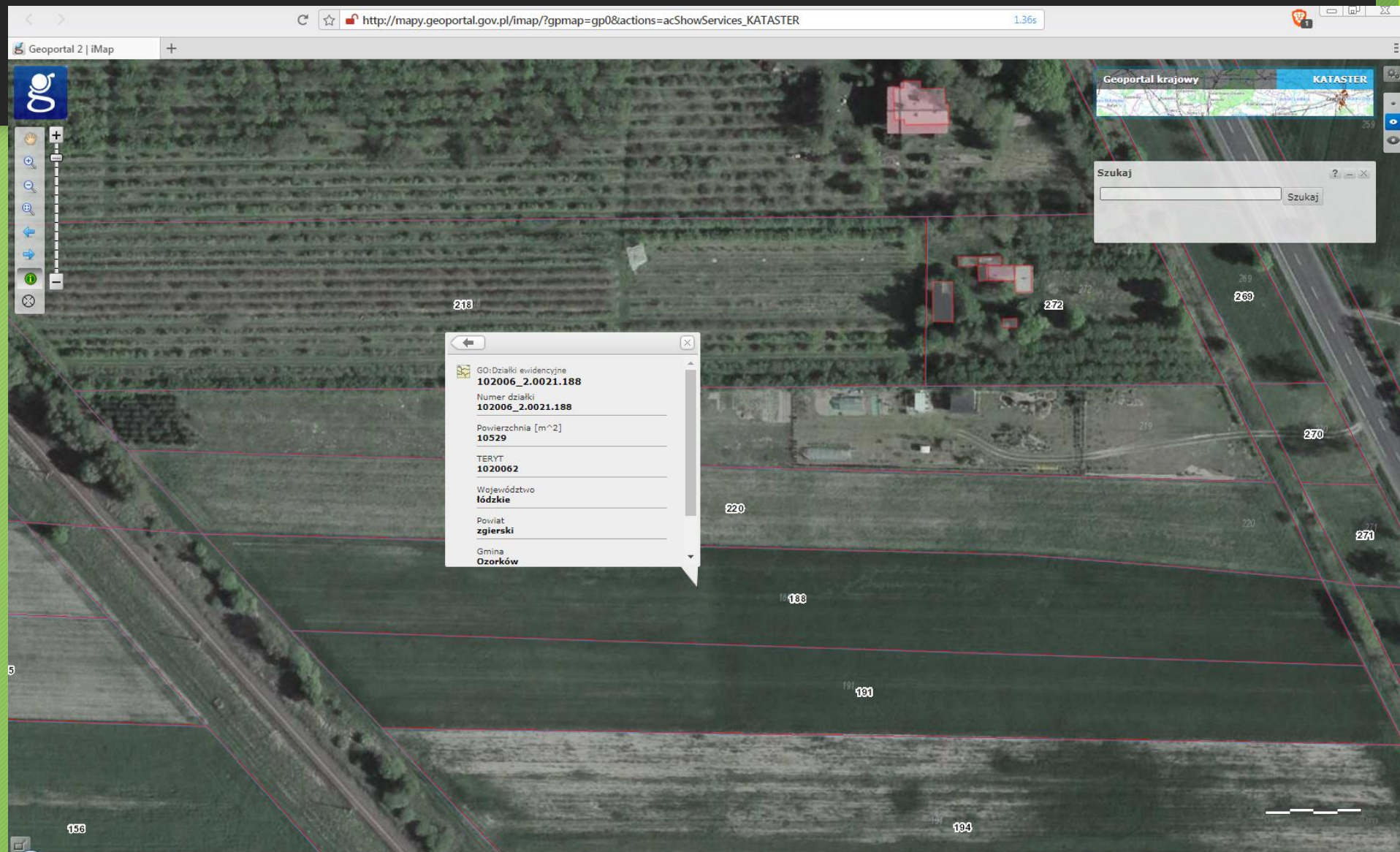
KOŁO

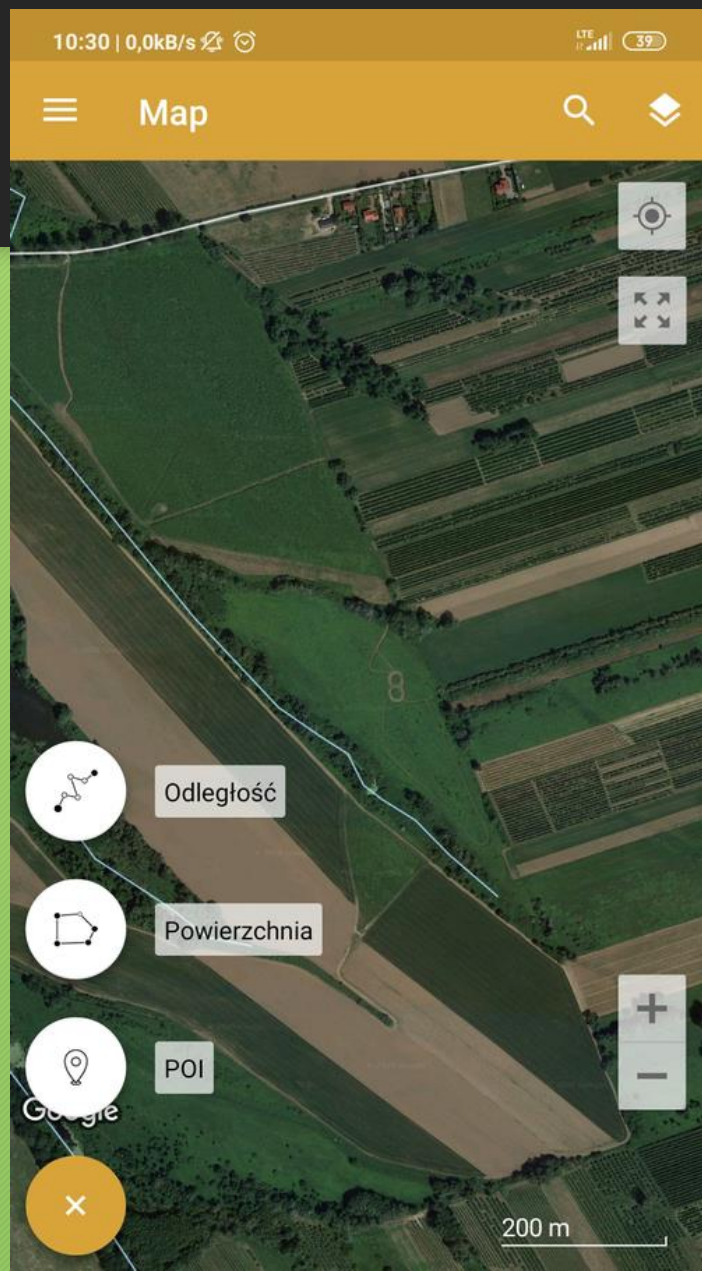
Obwód $L_{\circ} = 2\pi r$

Pole $P_{\circ} = \pi r^2$

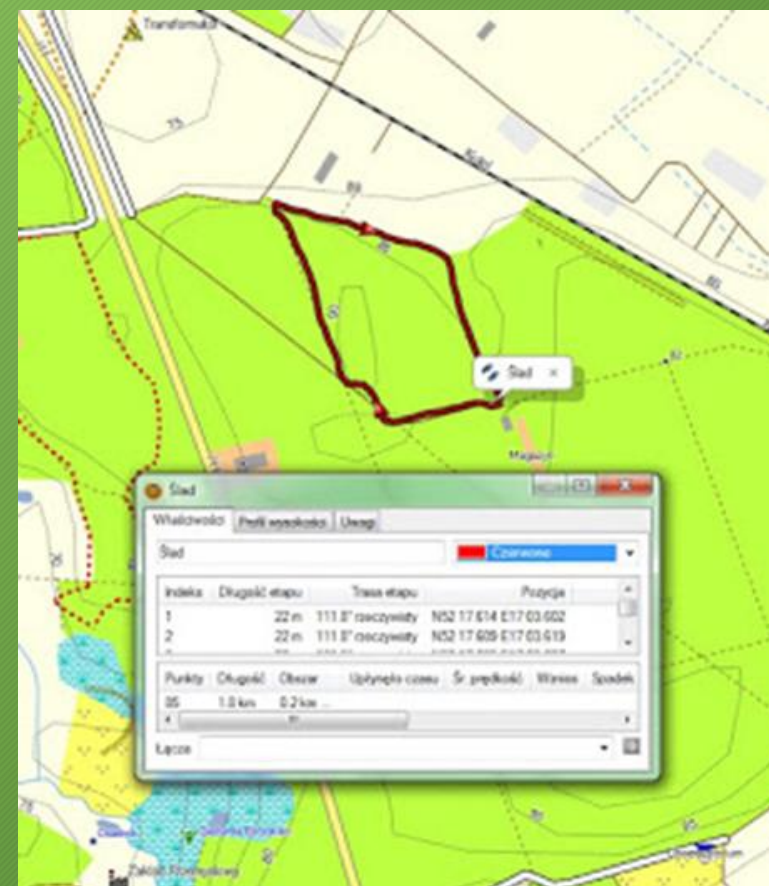
Ustalenie uszkodzonej powierzchni uprawy

Ustalenie uszkodzonej powierzchni uprawy

GPS Fields Area Measure PRO

Ustalenie obsady roślin

- Metoda ramkowa
- np. miarka 0,5 m x 0,5 m ma powierzchnię 0,25 m², czyli policzona liczba roślin x 4 daje obsadę roślin na 1 m²
- ma zastosowanie przy uprawach wysiewanych w wąskie rzędy, np. zbożach, rzepaku czy niektórych strączkowych

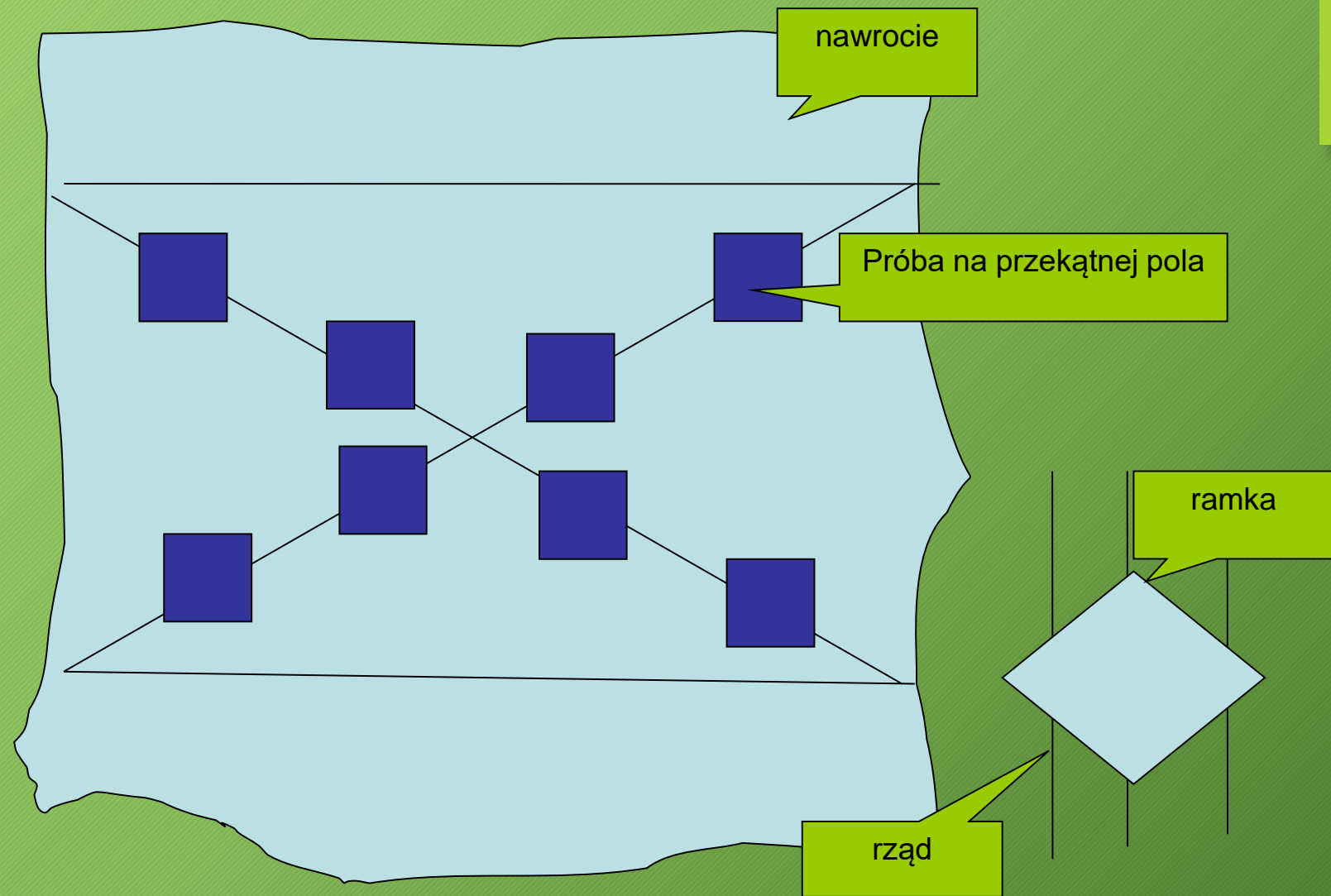

Ustalenie obsady roślin

- Metoda rzędowa
- Szczególnie przydatna w uprawach szerokorzędowych, np. kukurydzy, ziemniakach, burakach cukrowych, itd.
- Najpierw należy zmierzyć odległość między rzędami roślin, np. dla zbóż może to być 12,5 cm,
- Następnie dzielimy $10\,000\text{ cm}^2$ (czyli 1 m^2) przez zmierzoną wartość i otrzymujemy długość rzędu odpowiadającą 1 m^2
- Np.: $10\,000\text{ cm}^2 : 12,5\text{ cm} = 800\text{ cm}$, czyli licząc rośliny na 2 mb rzędu otrzymujemy wynik równy obsadzie na $0,25\text{ m}^2$

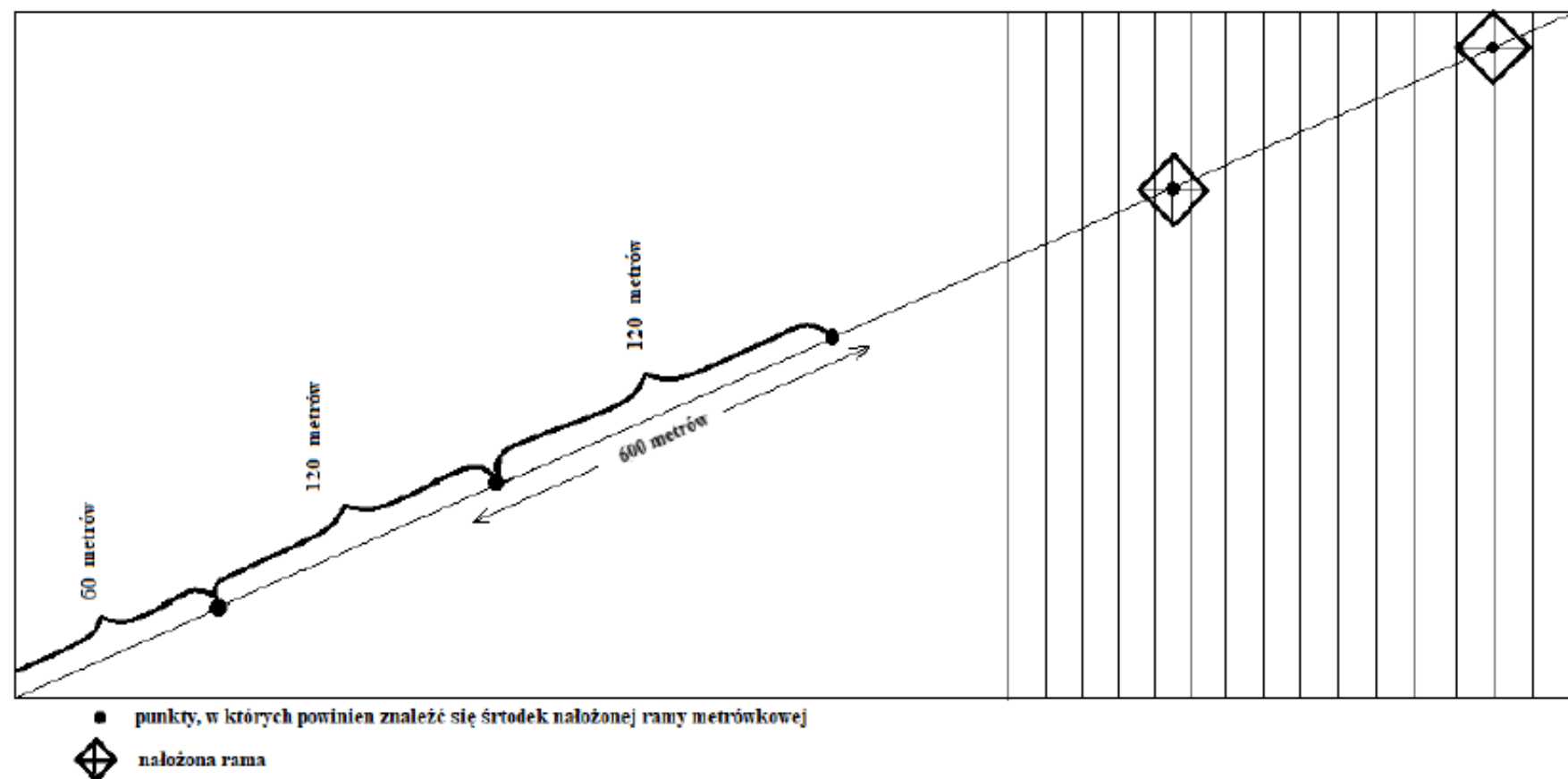

SPOSÓB WYZNACZANIA PRÓB

Metody ustalania miejsc do wykonywania pomiarów

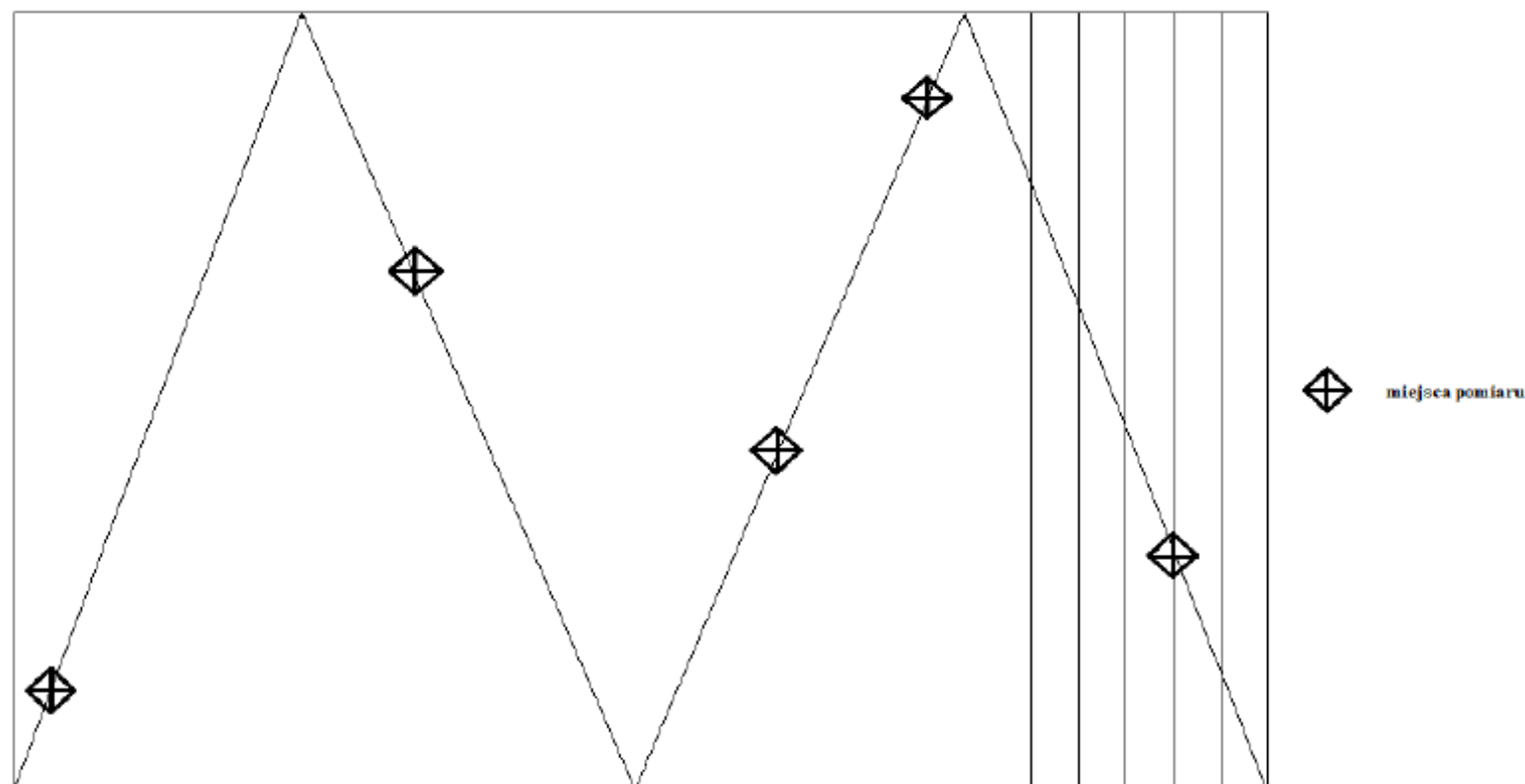
- Metoda wzdłuż najdłuższej przekątnej pola

SCHEMAT WYZNACZANIA PUNKTÓW DO POMIARU METODĄ NAJDŁUŻSZEJ PRZEKĄTNEJ

Metody ustalania miejsc do wykonywania pomiarów

- Metoda zakosów

SCHEMAT WYZNACZANIA PUNKTÓW DO PRZEPROWADZANIA POMIARÓW METODĄ ZAKOSÓW

Ilość prób pobieranych podczas szacowania szkód.

Liczba hektarów	Ilość prób
20	14
30	15
40	16
50	17

Na każde rozpoczęte 10 hektarów będziemy wykonywać 1 próbę.

Liczba hektarów	Ilość prób
1	4
2	5
3	6
4	7
5	8
6	9
7	10
8	11
9	12
10	13

Ustalenie obsady roślin

- Niezależnie od metody, pomiary należy dokonać w kilku miejscach pola, a otrzymane wyniki uśrednić !
- Odrębnie należy policzyć rośliny porażone przez choroby, szkodniki, niewykształcone lub uszkodzone z innych przyczyn - *ważne jest, żeby roślin takich nie zaklasyfikować błędnie jako uszkodzone przez zwierzynę*

Szkoda w obsadzie roślin

PRZYKŁAD

obsada na nieuszkodzonej części pola - 500 szt./m²

obsada na uszkodzonej części pola - 200 szt./m²

Strata obsady: 500 szt./m² - 200 szt./m² = 300 szt./m²

100% - 500 szt./m²

S% - 300 szt./m²

$$S\% = (1 - 200:500) \times 100$$

$$S\% = (1 - 0,4) \times 100$$

$$S = 60\%$$

$$S = \frac{100 * 300}{500} = 60\%$$

Obniżenie obsady o 60%

Szkoda w obsadzie roślin

UWAGA !!!

- W przypadku większości roślin uprawnych procent zmniejszenia obsady nie jest równoznaczny z procentem rzeczywistego zmniejszenia plonu, w szczególności we wczesnych fazach rozwojowych.
- Rośliny mając do dyspozycji większą powierzchnię życiową są w stanie częściowo kompensować niższą obsadę.
- Np. plon ziarna zbóż warunkowany jest nie tylko liczbą kłosów na jednostkę powierzchni, ale także liczbą ziaren w kłosie i MTZ, ponadto posiadają zdolność regulacji zagęszczenia ładu w czasie krzewienia.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

Krok pierwszy:

ustalenie powierzchni zredukowanej (P_{zred})

P_{zred} - *wyliczona matematycznie teoretyczna powierzchnia na której zniszczenia wynoszą 100%*

$$P_{zred} = P_{uszk} \times U$$

P_{uszk} - Powierzchnia uszkodzona

U - stopień uszkodzenia uprawy (straty plonu) w %

PRZYKŁAD

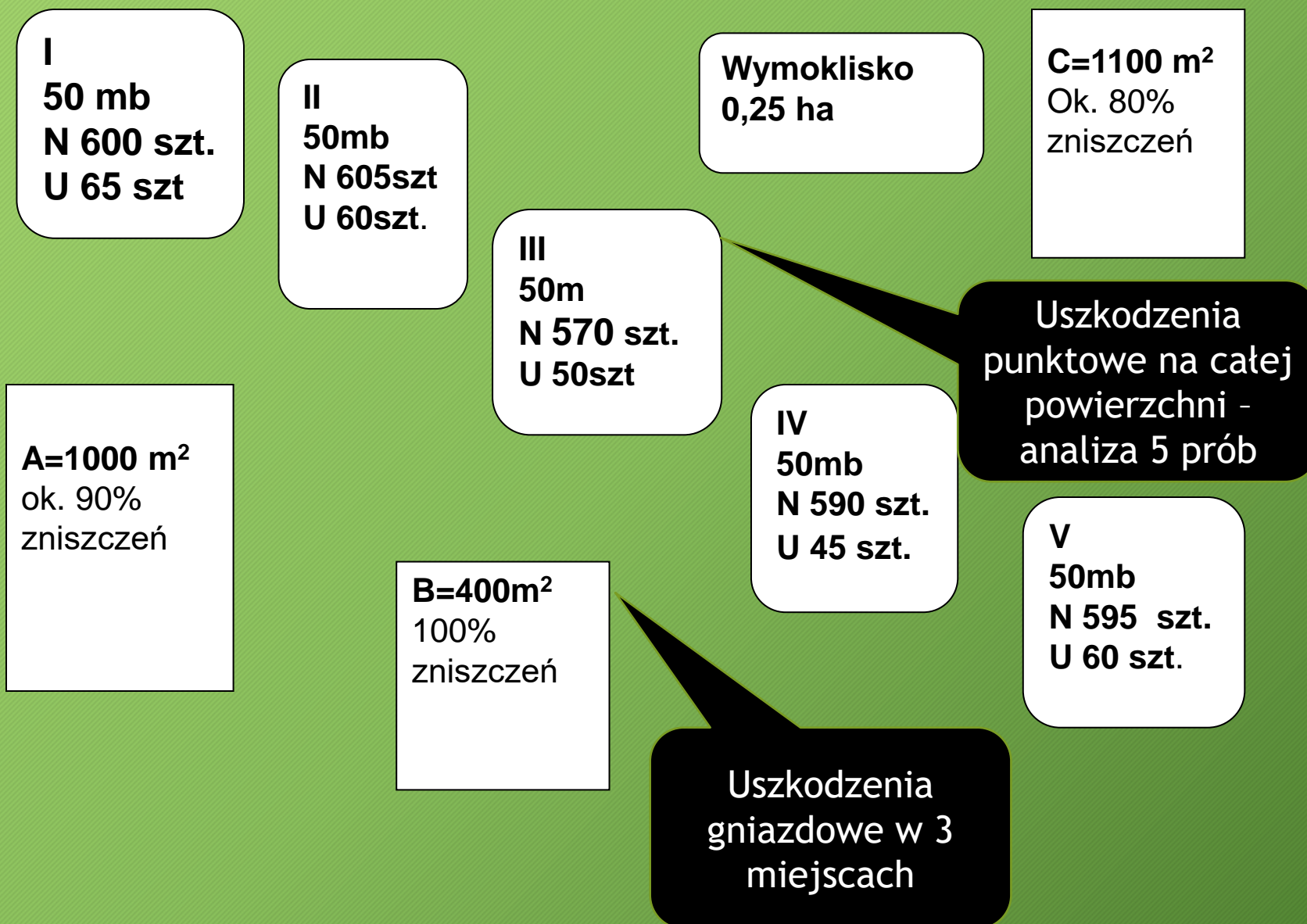
W uprawie pszenicy ozimej o całkowitej powierzchni 5 ha, zostały w 50% uszkodzone 2 ha uprawy.

$$P_{\text{zred}} = P_{\text{uszk}} \times U$$

$$P_{\text{zred}} = 2 \text{ ha} \times 50\%$$

$$P_{\text{zred}} = \underline{1 \text{ ha}}$$

PRZYKŁAD: POLE KUKURYDZY O POW. 2,25HA

OBLICZANIE POWIERZCHNI ZREDUKOWANEJ

ZNISZCZENIA PUNKTOWE:

$$N = 600 + 605 + 570 + 590 + 595 = 2960$$

$$U = 65 + 60 + 50 + 45 + 60 = 280$$

$$S\% = U / (N + U) \times 100$$

$$S = 280 / (2960 + 280) \times 100 = \underline{8,6\%}$$

ZNISZCZENIA GNIAZDOWE:

$$\begin{array}{l} A - 1000\text{m}^2 \times 90\% = 900 \text{ m}^2 \\ B - 400\text{m}^2 \times 100\% = 400 \text{ m}^2 \\ C - 1100 \text{ m}^2 \times 80\% = 880 \text{ m}^2 \end{array}$$

$$\text{Razem } (A+B+C) = 2180 \text{ m}^2 = \underline{0,22 \text{ ha}}$$

$$P_{\text{zred}} = (2,25 \text{ ha} - 0,25 \text{ ha} - 0,25 \text{ ha}) \times 8,6\% + 0,22 \text{ ha} = 0,15 \text{ ha} + 0,22 \text{ ha} \\ = \underline{0,37 \text{ ha}}$$

USTALENIE ROZMIARU SZKODY

Krok drugi: ustalenie rozmiaru szkody (R_{szk})

P_{zred} - *wyliczona matematycznie teoretyczna powierzchnia na której zniszczenia wynoszą 100%*

$$R_{\text{szk}} = P_{\text{zred}} \times \text{Plon}_{\text{ustalony}}$$

$\text{Plon}_{\text{ustalony}}$ - plon oszacowany (zmierzony) na nieuszkodzonej części plantacji lub plon teoretyczny

USTALENIE ROZMIARU SZKODY

Plon ustala się na podstawie **polowych prób wydajności** przeprowadzonych w nieuszkodzonych częściach uprawy.

Jeżeli nie można określić plonowania na podstawie polowych prób wydajności, plon ustala się na podstawie średniej wartości plonowania z regionu powstania szkody w oparciu o dane uzyskane w wojewódzkim ośrodku doradztwa rolniczego lub jednostce naukowej prowadzącej badania w tym zakresie, z uwzględnieniem stanu i jakości uprawy.

USTALENIE ROZMIARU SZKODY - Plon

USTALENIE ROZMIARU SZKODY - Plon

USTALENIE ROZMIARU SZKODY - Plon

Plon teoretyczny (w dt/ha)

$$Plon_{teor} = \frac{Lkm * Lz * MTZ}{10000} - S$$

Lkm - liczba kłosów (kolb, łuszczyń lub strąków) na 1 m²

Lz - liczba ziaren (nasion) w kłosie (kolbie, łuszczyń lub strąku)

MTZ - masa 1000 ziaren

S - straty podczas zbioru 2-10% (w zależności od gatunku rośliny i sprzętu)

Plon teoretyczny zbóż

Przykład

W uprawie pszenicy stwierdzono średnio:

400 szt. kłosów na m²

40 szt. ziaren w kłosie

MTZ = 45 g

Straty w czasie zbioru przyjęto jako 3%.

$$Plon_{teor} = \frac{400 * 40 * 45}{10000} * (1 - 3/100)$$

$$Plon_{teor} = 72 \text{ dt/ha} \times 0,97 = 69,8 \text{ dt/ha} \approx \underline{\underline{70 \text{ dt/ha}}}$$

Plon teoretyczny roślin okopowych - ziemniaki

- Ustalić obsadę krzaków (szt./ha)
- Ręcznie wykopać i zważyć bulwy (np. 1 próba z 10 kolejnych krzaków w rzędzie)
- Obliczyć średni plon bulw spod jednego krzaka
- wyliczyć plon teoretyczny wg wzoru:

$$\text{Plon}_{\text{teor}} (dt/ha) = Pk \times Lk \times 0,88 \times (100 - S)$$

Pk - średnia masa bulw spod 1 krzaka

Lk - średnia obsada krzaków na m²

0,88 - współczynnik przeliczeniowy wydajności teoretycznej na praktyczną (wg Instytutu Ziemniaka w Boninie)

S - straty podczas zbioru w % (wg IBMER: 3 - 8% dla kombajnu, 1 - 10% dla kopaczki elewatorowej)

Plon teoretyczny roślin okopowych - ziemniaki

Obsada: 5 szt./m²

Masa bulw spod 10 krzaków: 10 kg

Straty podczas zbioru: 5%

$$\text{Plon}_{\text{teor}} (dt/ha) = Pk \times Lk \times 0,88 \times (100-S)$$

$$\text{Plon}_{\text{teor}} = 1 \times 5 \times 0,88 \times (100- 5) = \underline{418 dt/ha}$$

Plon teoretyczny

Szacowanie jest zabiegiem bardzo pracochłonnym, w dodatku obarczonym relatywnie małą dokładnością !

W praktyce wskazane jest ustalenie wydajności teoretycznej drogą kompromisu, w szczególności na niewielkich areałach upraw.

PRZYKŁAD

W uprawie pszenicy ozimej o całkowitej powierzchni 5 ha, zostały w 50% uszkodzone 2 ha uprawy. Ustalono, że na powierzchni nieuszkodzonej plon ziarna wynosił 70 dt/ha.

$$P_{\text{zred}} = 1 \text{ ha}$$

$$R_{\text{szk}} = P_{\text{zred}} \times \text{Plon}_{\text{ustalony}}$$

$$R_{\text{szk}} = 1 \text{ ha} \times 70 \text{ dt/ha}$$

$$R_{\text{szk}} = \underline{70 \text{ dt}} \text{ (ziarna pszenicy)}$$

USTALENIE ROZMIARU SZKODY

Ustalenie rozmiaru szkody (*sposób drugi*)

$$R_{\text{szk}} = P_{\text{uszk}} \times (\text{Plon}_{\text{ustalony}} - \text{Plon}_{\text{uszk}})$$

$\text{Plon}_{\text{uszk}}$ - plon oszacowany (zmierzony) na uszkodzonej części plantacji

PRZYKŁAD

W uprawie kukurydzy na ziarno o całkowitej powierzchni 10 ha uszkodzone zostało 5 ha uprawy. W trakcie zbiorów ustalono, że na powierzchni nieuszkodzonej plon ziarna wynosił 12 t/ha, a na uszkodzonej 4 t/ha. Wilgotność ziarna wynosiła 30%.

$$R_{szk} = P_{uszk} \times (\text{Plon}_{ustalony} - \text{Plon}_{uszk})$$

$$R_{szk} = 5 \text{ ha} \times (12 \text{ t/ha} - 4 \text{ t/ha})$$

$$R_{szk} = 5 \text{ ha} \times 8 \text{ t/ha}$$

$$R_{szk} = 40 \text{ ton (mokrego ziarna kukurydzy)}$$

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

Kwota odszkodowania do wypłaty za plon (O)
- szkoda całkowita (uprawa wymaga zaorania)

$$O = P_{uszk} \times Plon_{stat} \times C_s \times W$$

O - odszkodowanie

$Plon_{stat}$ - średni plon obliczony dla danego województwa na podstawie danych zawartych w trzech rocznikach statystycznych „Wyniki produkcji roślinnej” ostatnio opublikowanych na stronie podmiotowej Głównego Urzędu Statystycznego

C_s - cena skupu lub cena rynkowa

W - współczynnik redukcji, równy:

0,3	dla szkód powstałych	30 kwietnia
0,5	dla szkód powstałych	1 maja do 25 maja
0,85	dla szkód powstałych	25 maja

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

Przykład.

W dniu 24 maja została przez dziki całkowicie zniszczona plantacja ziemniaków przemysłowych na powierzchni 1 ha. Średni plon dla województwa wynosi 400 dt/ha. Z dokumentów kontraktacyjnych wynika, że cena skupu wynosi 30 zł/dt.

$$P_{zred} = P_{uszk} = 1 \text{ ha}$$

$$R_{szk} = P_{zred} \times Plon_{ustalony}$$

$$R_{szk} = 1 \text{ ha} \times 400 \text{ dt/ha} = 400 \text{ dt}$$

$$O = R_{szk} \times C_s \times W$$

$$O = 400 \text{ dt} \times 30 \text{ zł/dt} \times 0,5 = \underline{6\,000 \text{ zł}}$$

W - współczynnik redukcji, równy:

0,3 dla szkód powstałych 30 kwietnia

0,5 dla szkód powstałych 1 maja do 25 maja

0,85 dla szkód powstałych 25 maja

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

Kwota odszkodowania do wypłaty za plon
- szkoda częściowa

$$O = R_{\text{szk}} \times C_s - K_{\text{nieponiesione}}$$

O - odszkodowanie

R_{szk} - rozmiar szkody

C_s - cena skupu lub cena rynkowa

$K_{\text{nieponiesione}}$ - nieponiesione koszty zbioru, transportu, przechowywania (jeśli wystąpiły), czyli hipotetyczne koszty, jakie należałoby ponieść, gdyby szkoda nie zaistniała

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

Koszty nieponiesione

- Odliczanie kosztów proporcjonalnie do straty plonu jest podejściem nieprawidłowym,
 - np. gdy cała powierzchnia uprawy została uszkodzona w 50% nie oznacza to, że koszty zbioru będą połowę mniejsze - i tak przecież zbiór musi zostać wykonany na całej powierzchni

Szkody w burakach cukrowych

<https://3.bp.blogspot.com/-AckCCZTKPNY/V117JXVLR9I/AAAAAAAAAMQ/0nXA5RvcErAGzklaYUL40G4stWYykhjsACLcB/s1600/IMAG0810.jpg>

METODYKA SZACOWANIA SZKÓD NA UŻYTKACH ZIELONYCH

Odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się:

- na podstawie **ostatecznego szacowania**, uwzględniając wartość utraconego plonu (masy zielonej lub siana) w danym sezonie wegetacyjnym oraz
- kosztów doprowadzenia uszkodzonej powierzchni do stanu pierwotnego.

Koszty te wylicza się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych niezbędnych do odnowienia TUZ.

METODYKA SZACOWANIA SZKÓD NA UŻYTKACH ZIELONYCH

1. Oszacowanie kosztów przywrócenia użytku zielonego do stanu pierwotnego polega na:

- a) określeniu stanu pierwotnego,
- b) ustaleniu sposobu rekultywacji

2. Obliczenie wartości utraconego plonu:

- metoda wagowa
- metoda szacunkowa

USTALENIE POWIERZCHNI ZREDUKOWANEJ

Przykład:

- Powierzchnia całkowita - 1,5 ha
- Powierzchnia uprawy, która uległa uszkodzeniu - 1,0 ha
- Zniszczenia gniazdowe
 1. $10\text{m} \times 5\text{ m} = 50\text{ m}^2 \times 60\% \text{ zniszczeń} = 30\text{ m}^2$ (*pow. zredukowana*)
 2. $40\text{m} \times 40\text{m} = 1600\text{ m}^2 \times 50\% = 800\text{ m}^2$
- Razem pow. zredukowana = $830\text{ m}^2 = \underline{0,083\text{ ha}}$

Wartość utraconego plonu

- Ustalenie wydajności poprzez ścięcie i zważenie odrostu z pow. 1 m² z miejsc reprezentatywnych
- Obliczenie zielonej masy plonu z 1 ha

Przykład:

Plon zielonej masy: 160 dt/ha

$$R_{szk} = 160 \text{ dt/ha} \times 0,083 \text{ ha} = \underline{13,28 \text{ dt}}$$

W przypadku niemożności ustalenia ceny rynkowej wykorzystujemy współczynniki do przeliczania plonu na jednostki zbożowe (*Zał. nr 1 do Rozporządzenia*)

1 dt zielonki z trwałych użytków zielonych = 0,17 jedn. zb.

Wartość utraconej zielonki wyniesie:

$$13,28 \text{ dt} \times 0,17 \times 86 \text{ zł/dt} = \underline{194 \text{ zł}}$$

Wartość utraconego plonu

Przy dwóch pokosach:

I pokos około 60% II pokos ok. 40%

Przy trzech pokosach :

I pokos około 50% II pokos ok. 30% III pokos ok. 20%

Koszt przywrócenia łąki, pastwiska do stanu pierwotnego

Przykład:

1. włókowanie:

$$1 \text{ ha} \times 100 \text{ zł/ha} = 100 \text{ zł}$$

2. podsiew traw(nasiona do podsiewu)

$$30 \text{ kg} \times 0,083 \text{ ha} \times 24 \text{ zł/kg} = 110 \text{ zł}$$

3. wałowanie:

$$1 \text{ ha} \times 150 \text{ zł/ha} = 150 \text{ zł}$$

$$\text{Razem: } 100 \text{ zł} + 110 \text{ zł} + 150 \text{ zł} = 360 \underline{\underline{\text{zł}}}$$

RAZEM ODSZKODOWANIE

- Koszt przywrócenia UZ do stanu pierwotnego: 360 zł
- Wartość utraconego plonu: 194 zł
- RAZEM: 554 zł

Przy dwóch pokosach: I pokos około 60% II pokos ok..40%

Przy trzech pokosach : I pokos około 50% II pokos ok. 30%

III pokos ok. 20%

Obliczamy wydajność siana z I ha jak np. w w/w przykładzie i wynosi ona -

26,88 q z ha w I pokosie -stanowi to 60% całorocznego zbioru

Następnie obliczamy wydajność siana w II pokosie -stanowi to ok.40% całości zbioru, a wydajność w tym pokosie wyliczyć można z proporcji:

$$26,9 \text{ dt/ha} \quad - \quad 60\%$$

$$\underline{X \text{ dt /ha} \quad - \quad 40\%}$$

$$x = 17,9 \text{ dt/ha}$$

Obliczamy razem wydajność siana z I ha z dwóch pokosów

$$26,9 \text{ dt/ha} + 17,9 \text{ dt/ha} = 44,8 \text{ dt/ha siana.}$$

Następnie obliczamy ilość utraconego plonu siana z powierzchni zredukowanej np. z 0,083 ha:

$$\underline{44,8 \text{ dt} \times 0,083\text{ha} = 3,7 \text{ dt siana}}$$

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ